

Nordisk FriKonferenc: Enhedsdokument

D o k u m e n t inför ett konstaterande av kyrkogemenskap – Svensk original Februar / Marts 2005. Norsk og dansk oversættelse.

D o c u m e n t before an establishment of church fellowship – Sweedish original February / March 2005. English Translation, September 2005.

DOKUMENT SOM BAGGRUND FOR KONSTATERING AF KIRKELIGT FÆLLESSKAB er udarbejdet af deltagere i "Nordisk FriKonferenc", forum for bekendende evangelisk-lutherske kirker i Norden

SVENSK (original-tekst)

D o k u m e n t

inför ett konstaterande av kyrkogemenskap

1. Parterna bakom detta dokument

Evangelisk-lutherska Bekännelsekyrkan (ELBK), Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet, Den evangelisk-lutherske Frikirke i Danmark (ELFKD) och Finlands Konfessionella Lutherska Kyrka (Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko, STLK)

2. Kyrkornas registrering, bekännelsegrund i konstituti-

NORSK (oversættelse)

Dokument

for konstatering av kirkeligt fellesskap

1. Partene bak dette dokumentet

Evangelisk-lutherska Bekännelsekyrken (ELBK), Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet (LFS), Den evangelisk-lutherske Frikirke i Danmark (ELFK) og Finlands Konfessionella Lutherska Kyrka (Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko, STLK).

2. Kirkenes stiftelse og hjemsted, samt grunnlag iflg. for-

DANSK (oversættelse)

Dokument

som baggrund for konstatering af kirkeligt fællesskab

1. Parterne bag dette dokument

Evangelisk-lutherska Bekännelsekyrken (ELBK)
Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet (LFS)
Den evangelisk-lutherske Bekendelseskirke i Danmark (ELFK)
Finlands Konfessionella Lutherska Kyrka (Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko, STLK).

2. Kirkernes stiftelse og hjemsted, samt grundlag iflg. for-

ENGELSK (oversættelse)

Document

before an establishment of church fellowship

1. The Partners Behind This Document

The Evangelical – Lutheran Confessional Church (ELBK), The Lutheran Parish in the Stockholm area (LFS), The Evangelical – Lutheran Free Church in Denmark (ELFKiDK) and The Confessional Lutheran Church of Finland (Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko, STLK)

2. The Churches' Registration, Confessional Basis In

onen

De olika parterna som står bakom detta dokument har meddelat följande uppgifter angående kyrkornas registrering och kyrkornas bekännelse så som den är framställd i respektive kyrkans konstitution:

ELBK grundades år 1974 i Sverige (under namnet Lutherska Bekännelsekyrkan) och sedan 1990 har kyrkan namnet Evangelisk-Lutherska Bekännelsekyrkan. ELBK består av 6 registrerade församlingar av vilka 2 finns i Norge och 4 i Sverige. ELBK:s läropunkt som behandlar den Heliga Skrift och den lutherska bekännelsen lyder i ELBK:s konstitution på följande sätt i kyrkan enligt Grunddokumentet från 1974:

I. Bekännelsekyrkan i Sverige tror, lär och bekänner, att den enda regel och norm varefter alla lärar såväl som lärare bör prövas och bedömas endast är Gamla och Nya testamentets profetiska och apostoliska böcker, såsom det står skrivet: "Ditt ord är mina fötters lykta och ett ljus på min stig" (Dav. Psalt 119:105). Och den helige Paulus skriver: "Om ock en ängel från himmelen annorlunda predikade evangelium för eder, än vi hava predikat för

fatninger

Partene bak dette dokumentet har meddelt følgende om deres kirkers registrering og kirkenes bekjennelse, som den er uttrykt i de respektive kirkers forfatning.

Evangelisk-Lutherska Bekännelsekyrkan blev stiftet år 1974 i Sverige (under navnet Lutherska Bekännelsekyrkan) og siden 1990 har kirken navnet Evangelisk-Lutherska Bekännelsekyrkan. ELBK består af 6 registrerte menigheder, hvorav 2 findes i Norge og 4 i Sverige. ELBK's lærestandpunkt om Den hellige Skrift og Den lutherske Bekjennelse lyder i ELBK's forfatning som følger i overensstemmelse med Grunddokumentet fra 1974:

I. Lutherska Bekännelsekyrkan i Sverige tror, lærer og bekjenner, at den eneste regel og norm, hvorefter alle lærdommer såvel som lærere bør prøves og bedømmes efter, alene er Det Gamle og Nye Testaments profetiske og apostoliske bøger, som det står skrevet: "Ditt ord er en lykt for min fot og et lys på min sti." (Sal 119,105). Og den hellige Paulus skriver: "Men selv om vi eller en engel fra himmelen skulle forkynne dere et annet evangelium enn

fatninger

Parterne bag dette dokument har meddelt følgende om deres kirkers registrering og kirkernes bekendelse, som de er udtrykt i de respektive kirkers forfatning.

Evangelisk-Lutherske Bekännelsekyrkan blev stiftet år 1974 i Sverige (under navnet Lutherska Bekännelsekyrkan) og siden 1990 har kirken navnet Evangelisk-Lutherska Bekännelsekyrkan. ELBK består af 6 registrerede menigheder, hvoraf 2 findes i Norge og 4 i Sverige. ELBK's lærestandpunkt om Den hellige Skrift og Den lutherske Bekendelse lyder i ELBK's forfatning som følger i overensstemmelse med Grunddokumentet fra 1974:

I. Lutherska Bekendelsekyrkan i Sverige tror, lærer og bekender, at den eneste regel og norm, hvorefter alle lærdomme såvel som lærere bør prøves og bedømmes efter, alene er Det Gamle og Nye Testaments profetiske og apostoliske bøger, som der står skrevet: "Dit ord er en lygt e for min fod og et lys på min sti" (Sal 119,105). Og den hellige Paulus skriver: "Om så en engel fra himlen forkyndte jer et andet evangelium end det, vi har forkyndt jer,

The Constitution

The various partners that stand behind this document have communicated the following statements concerning the churches' registration and confession as they are stated in respective churches constitution[s]:

The ELBK was organized in 1974 in Sweden (under the name the Lutheran Confessional Church) and since 1990 the church has the name The Evangelical - Lutheran Confessional Church. The ELBK consists of 6 registered congregations of which 2 are in Norway and 4 in Sweden. The doctrinal position of the ELBK treats the Holy Scriptures and the Lutheran Confessions according to the ELBK's constitution in the following manner in the church according to the Founding Document from 1974:

I. The Lutheran Confessional Church in Sweden believes, teaches, and confesses that the sole rule and standard according to which all dogmas together with all teachers should be estimated and judged are the prophetic and apostolic Scriptures of the Old and New Testaments alone, as it is written: "Thy word is a lamp unto my feet and a light unto my path" (Psalm of David 119:105). And Saint Paul writes: "But though we, or an angel from heaven, preach any other

eder, han vare förbannad” (Gal 1:8).

Lutherska Bekännelsekyrkan i Sverige lär att den heliga Skrift, till skillnad från alla andra böcker på jorden, är Guds Ord, ty de heliga Guds män som har skrivit den har endast skrivit vad den Helige Ande ingivit dem (2 Petr 1:21, 2 Tim 3:16). Därför är Skriften alltigenom tillförlitlig och ofelbar, utan några misstag eller motsägelser (Joh 10:35, 1 Kor 2:13). Detta gäller inte endast sådant som direkt angår vår frälsning, utan över huvud taget allt vad Skriften lär. ”Ty allt vad förut blivit skrivit, det är skrivet till vår undervisning, att vi genom tålmod och genom Skriftens tröst må hava hoppet” (Rom 15:4)

II. Lutherska Bekännelsekyrkan i Sverige bekänner sig till alla den evangelisk-lutherska kyrkans symboliska böcker samlade i Konkordieboken av år 1580, därför att dessa stämmer överens med Guds Ord.

Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet samt Lutherska Församlingen i Umeåområdet konstituerades år 1988 i Sverige. Församlingens läropunkt som behandlar den Heliga Bibeln och den

det vi har forkynt dere, han være forbannet!” (Gal 1,8).

Lutherska Bekännelsekyrkan i Sverige lærer, at Den hellige Skrift, til forskjell fra alle andre bøker på jorden, er Guds Ord. For de hellige Guds menn, som har skrevet den, har kun skrevet hva Den Hellige Ånd innga dem (2 Pet 1,21; 2 Tim 3,16). Derfor er Skriften helt igjennom er pålitelig og ufeilbar, uten noen feil eller motsigelser (Joh 10,35; 1 Kor 2,13). Dette gjelder ikke bare det, som direkte angår vår frelse, men i det hele tatt alt, hva Skriften lærer. For “alt som før er skrevet, det er skrevet til lærdom for oss, for at vi skal ha håp ved det tålmod og den trøst som Skriftene gir.” (Rom 15,4).

II. Lutherske Bekännelsekyrkan i Sverige bekjenner seg til alle Den lutherske kirkes symbolske bøker, som er samlet i Konkordieboken fra år 1580, fordi disse er i overensstemmelse med Guds Ord.

Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet (LFS) samt Lutherska Församlingen i Umeåområdet (LFU) blev stiftet år 1988 i Sverige. Menighetens lærestandpunkt om Den hellige

forbandet være han” (Gal 1,8).

Lutherska Bekännelsekyrkan i Sverige lærer, at Den hellige Skrift, til forskel fra alle andre bøger på jorden, er Guds Ord. For de hellige Guds mænd, som har skrevet den, har kun skrevet hvad Helligånden indgav dem (2 Pet 1,21; 2 Tim 3,16). Derfor er Skriften helt igennem er pålidelig og ufejlbar, uden nogen fejl eller modsigelser (Joh 10,35; 1 Kor 2,13). Dette gælder ikke blot det, der direkte angår vores frelse, men i det hele taget alt, hvad Skriften lærer. For “alt hvad der tidligere er skrevet, er jo skrevet, for at vi skal lære af det, så vi med udholdenhed og med den trøst, som skrifterne giver, kan fastholde håbet” (Rom 15,4).

II. Lutherske Bekännelsekyrkan i Sverige bekender sig til alle Den lutherske kirkes symbolske bøger, som er samlet i Konkordiebogen af år 1580, fordi disse er i overensstemmelse med Guds Ord.

Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet (LFS) samt Lutherske Församlingen i Umeåområdet (LFU) blev stiftet år 1988 i Sverige. Menighedens lærestandpunkt om Den hellige Skrift og

gospel unto you than that, which we have preached unto you, let him be accursed” (Gal. 1:8).

The Lutheran Confessional Church in Sweden teaches that the Holy Scriptures, in distinction from all other books on earth, is God’s Word, for the Holy men of God who have written it have only written what the Holy Spirit gave them (2 Pet. 1:21, 2 Tim. 3:16). Therefore, the Scriptures are completely reliable and infallible, without any errors or contradictions (John 10:35, 1 Cor. 2:13). This pertains not only of such things that directly concern our salvation, but of everything which the Scriptures teach. “For whatsoever things were written aforetime were written for our learning, that we through patience and comfort of the scriptures might have hope” (Rom. 15:4).

II. The Lutheran Confessional Church in Sweden confesses to all of the symbolical books of the Evangelical Lutheran Church contained in the Book of Concord of 1580, because these agree with God’s Word.

The Lutheran Congregation in the Stockholm area and The Lutheran Congregation in the Umeå area were constituted in 1988 in Sweden. The congregations’ doctrinal position that deals with the Holy Bible and the

lutherska bekännelsen lyder i församlingens konstitution:

”Denna församling bekänner sig till den av Kristi kyrka tiderna igenom orubbligt fasthållna sanningen, att hela Bibeln är alltigenom Guds ofelbara ord med oinskränkt auktoritet, och ansluter sig helt till den evangelisk-lutherska bekännelsen. Denna bekän nelse, som är grundad i och överensstämmande med Guds ord, består av Den apostoliska trosbekännelsen, Den nicænska trosbekännelsen, Den athanasianska trosbekännelsen, Den oförändrade augsburgska bekännelsen, Augsburgska bekännelsens apologi, Schmalkaldiska artiklarna med traktaten om påvens makt och överhöghet, Luthers lilla katekes, Luthers stora katekes, Konkordieformeln. - 2 Petr. 1:19-21, 2 Tim. 3:16-17, Ps. 19:8-9. Vi bekänner oss till Gamla och Nya testamentets profetiska och apostoliska skrifter såsom Israels rena och klara källa, som allena utgör den enda sanna norm, efter vilken alla lärare och läror böra prövas och dömas. Kf. SKB sid. 434.”

STLK och dess församlingar har blivit registrerad 1929 i Finland och dessa hemort är Lahtis. **STLK** be-

Skrift og Den lutherske Bekjennelse lyder i menighetens forfatning:

“Denne menighet bekjenner seg til den av Kristi kirke gjennom tidene urokkelig fastholdte sannhet, at hele Bibelen helt igjennom er Guds ufeilbare ord med uinnskrenket autoritet, og tilslutter seg helt til den evangelisk-lutherske bekjennelse. Denne bekjennelse, som er grunnet i og i overensstemmelse med Guds Ord, består av Den apostoliske trosbekjennelse, Den uforandrede Augsburgske bekjennelse, Den augsburgske bekjendelses Apologi, De schmalkaldiske artikler med Traktaten om pavens makt og myndighet, Luthers Lille katekisme, Luthers Store katekisme, Konkordieformelen. - 2 Pet 1,19-21; 2 Tim 3,16-17; Sal 19,8-9. Vi bekjenner oss til Det gamle og Det nye Testamentes profetiske og apostoliske skrifter som Israels rene og klare kilde, som alene utgjør den ene sanne norm, hvorefter alle lærere og lærdommer bør prøves og bedømmes. (Jfr SKB sid 443).

Finlands Konfessionella Lutherska Kyrka - Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko (STLK) og dens menigheder er stiftet år 1929 i Finland med hjem-

Den lutherske Bekendelse lyder i menighedens forfatning:

“Denne menighed bekender sig til den af Kristi kirke gennem tiderne urokkeligt fastholdte sandhed, at hele Bibelen helt igennem er Guds ufejlbare ord med uindskrænket autoritet, og tilslutter sig helt den evangelisk-lutherske bekendelse. Denne bekendelse, som er grundet i og i overensstemmelse med Guds Ord, består af Den apostoliske Trosbekendelse, Den uforandrede Augsburgske Bekendelse, Den augsburgske Bekendelses Apologi, De schmalkaldiske Artikler med Traktaten om pavens magt og myndighed, Luthers Lille Katekismus, Luthers Store Katekismus, Konkordieformelen. - 2 Pet 1,19-21; 2 Tim 3,16-17; Sl 19,8-9.

Vi bekender os til Gamle og Ny Testaments profetiske og apostoliske skrifter som Israels rene og klare kilde, som alene udgør den ene sande norn, hvorefter alle lærere og lærdomme bør prøves og bedømmes. (Jfr SKB sid 434).

Finlands Konfessionella Lutherska Kyrka - Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko (STLK) og dens menigheder er

Lutheran Confessions read as follows in the congregations' constitution:

“This congregation confesses that the Church of Christ has at alltimes firmly held to the truth that the entire Bible is throughout God's infallible Word with absolute authority, and fully subscribes itself to the evangelical Lutheran confessions. This confession, which is founded on and agrees with God's Word, consists of The Apostles' Creed, The Nicene Creed, The Athanasian Creed, The unaltered Augsburg Confession, The Apology of the Augsburg Confession, The Smalcald Articles with the Treatise On The Power And Primacy Of The Pope, Luther's Small Catechism, Luther's Large Catechism, and the Formula of Concord. 2 Pet. 1:19-21, 2 Tim. 3:16-17, Ps. 19:8-9. We confess ourselves to the Prophetic and Apostolic Scriptures of the Old and New Testaments as the pure, clear fountain of Israel, which is the only true standard by which all teachers and doctrines are to be judged.

The STLK and its congregations were registered in 1929 in Finland and their [legal] domicile is Lahti. The STLK consists of three registered (district) congregations, namely the confessional Lutheran congregations of Helsinki, Lahti, and Tampere. The STLK's doctrinal position that deals

står av tre registrerade (distrikts)församlingar, nämligen Helsingfors, Lahtis och Tammerfors konfessionella lutherska församlingar. STLK:s läropunkt som behandlar den Heliga Bibeln och den lutherska bekännelsen lyder i kyrkans regler:

”Kyrkosamfundet bekänner, att alla de kanoniska böckerna i den Heliga Skrift, såväl i Gamla testamentet som i Nya testamentet, är Guds eget ord och uppenbarelse och således den enda domaren och rättesnöret i frågor som angår den kristna läran och livet. Kyrkosamfundet bekänner därtill, att den Evangelisk-lutherska kyrkans bekännelseskrafters lära är den Heliga Skrifts rena och oforfalskade lära, därför att den är hämtad ur den Heliga Skrift. Dessa bekännelseskrafters är de tre huvudtrosbekännelserna, nämligen den Apostoliska, den Nicenska och den Atanasianska trosbekännelsen samt den oförändrade Augsburgska bekännelsen, Augsburgska bekännelsens apologi, Schmalkaldiska artiklarna, Lilla katekesen, Stora katekesen samt Konkordieformeln, som de återfinns i den 1580 publicerade Konkordieboken. I kyrkosamfundet skall man undervisa, pröva alla läror och avgöra alla

sted i Lahtis. STLK består av 3 registrerade (distrikts)menigheter, nämligen Helsingfors, Lahtis och Tammerfors konfessionella lutherska menigheter. STLK's läreståndpunkt om Den hellige Skrift og Den lutherske Bekjennelse lyder i kirkens regler:

”Kirkesamfundet bekjenner, at alle de kanoniske bøker i Den hellige Skrift, såvel i Det gamle som i Det nye Testamente, er Guds eget ord og åbenbaring og således den eneste dommer og rettesnor i spørgsmål, som angår den kristne lære og livet. Kirkesamfundet bekjenner dessuten, at læren i Den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelseskrafters er Den hellige Skrifts rene og uforfalskede lære, fordi den er hentet fra Den hellige Skrift. Disse bekjennelseskrafters er de 3 hovedbekjennelser, nemlig Den Apostoliske, Den Nicenske, Den Athanasianske trosbekjennelse samt den uforandrede Augsburgske Bekjennelse, Apologien til Den augsburgske bekjennelse, De Schmalkaldiske artikler, Den lille Katekisme, Den store Katekisme samt Konkordieformelen, som de findes i Konkordieboken utgitt i 1580. I kirkesamfundet skal man undervise, prøve alle lærdommer og avgjøre eventuelt oppkommende

stiftet år 1929 i Finland med hjemsted i Lahtis. STLK består af 3 registrerede (distrikts)menigheder, nemlig Helsingfors, Lahtis og Tammerfors konfessionelle lutherske menigheder. STLK's læreståndpunkt om Den hellige Skrift og Den lutherske Bekendelse lyder i kirkens regler:

”Kirkesamfundet bekender, at alle de kanoniske bøger i Den hellige Skrift, såvel i Gamle som i Ny Testamente, er Guds eget ord og åbenbaring og således den eneste dommer og rettesnor i spørgsmål, som angår den kristne lære og livet. Kirkesamfundet bekender desuden, at læren i Den evangelisk-lutherske kirkes bekendelseskrafters er Den hellige Skrifts rene og uforfalskede lære, fordi den er hentet fra Den hellige Skrift. Disse bekendelseskrafters er de 3 hovedbekendelser, nemlig Den Apostoliske, Den Nicenske, Den Athanasianske trosbekendelse samt den uforandrede Augsburgske Bekendelse, Apologien til Den augsburgske bekendelse, De Schmalkaldiske artikler, Den lille Katekismus, Den store Katekismus samt Konkordieformelen, som de findes i Konkordiebogen udgivet i 1580. I kirkesamfundet skal man undervise, prøver alle lærdomme og

with the Holy Bible and the Lutheran Confessions read as follows in the church's rules:

“The Church confesses that all of the canonical books of the Holy Scriptures, both in the Old Testament and in the New Testament, are God's own word and revelation and thus the only judge and norm in questions that concern Christian doctrine and life. Furthermore, the Church confesses that the doctrine of the confessional writings of the Evangelical Lutheran Church is the pure and unadulterated doctrine of the Holy Scriptures, because it is drawn from the Holy Scriptures. These Confessional Writings are the three chief creeds, namely, the Apostles', the Nicene, and the Athanasian, together with the Unaltered Augsburg Confession, the Apology of the Augsburg Confession, the Smalcald Articles, the Small Catechism, the Large Catechism, and the Formula of Concord, as they are found in the Book of Concord of 1580. In the Church one shall teach, test all teachings and decide any doctrinal controversies that may arise according to the doctrine of these confessions.”

The ELFKiDK was registered on November 4, 1855, in Denmark, and its [legal] domicile is Løsning. The church's doctrinal position, which

eventuellt uppkommande lärostrider enligt dessa bekännelseskrafters lära.”

ELFKD har blivit registrerad år 1855 den 4 november i Danmark och dess hemort är Lösning. Kyrkans läropunkt som behandlar den Heliga Bibeln och den lutherska bekännelsen lyder i församlingens konstitution:

§ 2 *Trosbekendelse*

Samfundet bekender sig til:

Bibelens gamle og nye Testaments kanoniske bøger, samt til den kristne kirkes bekendelseskrafter, som er i overensstemmelse med Bibelen.

Den apostolske Trosbekendelse

Den nikæiske Trosbekendelse

Den athanasianske Trosbekendelse

Den evangelisk-lutherske kirkes

særlige bekendelseskrafter: Den

augsburske Bekendelse, Luthers

lille Katekismus

Förhandlingsparterna håller sig till den Heliga Skrifts såväl Nya testamentets som Gamla testamentets kanoniska böcker som Guds ofelbara ord och uppenbarelse och som den enda domaren i frågor som angår den kristna läran och livet. Vi forkastar därför bibelforskningsmetoder, som står i strid med den Heliga Skrift och den evangelisk-

lärestridigheter i overensstemmelse med lären i disse bekjennelseskrafter.”

Den evangelisk-lutherske Frikirke i Danmark (ELFK) ble stiftet år 1855 i Danmark og har hovedsete i Lösning. Kirkens lærestandpunkt om Den hellige Skrift og Den lutherske Bekjennelse lyder i kirkens forfatning:

§2 *Trosbekjennelse. Samfunnet bekjenner seg til: Bibelen gamle og nye Testaments kanoniske bøger, samt til den kristne kirkes bekjennelseskrafter, som er i overensstemmelse med Bibelen. Den apostolske trosbekjennelse. Den nikæiske trosbekjennelse. Den athanasianske trosbekjennelse. Den evangelisk-lutherske kirkes særlige bekjennelseskrafter: Den augsburske bekjennelse, Luthers Lille katekisme.*

* Forhandlingspartene holder seg til Den hellige Skrifts såvel Det nye som Det gamle testaments kanoniske bøger som Guds ufejlbare ord og åpenbaring og som den eneste dommer i spørsmål, som angår kristen lære og liv. Vi forkaster derfor bibelforskningsmetoder, som er i strid med Den hellige Skrift og Den evang.-luth. bekjennelse.

afgøre eventuelt opkommende lærestridigheder i overensstemmelse med lären i disse bekendelseskrafter.”

Den evangelisk-lutherske Frikirke i Danmark (ELFK) blev stiftet år 1855 i Danmark og har hovedsæde i Lösning. Kirkens lærestandpunkt om Den hellige Skrift og Den lutherske Bekendelse lyder i kirkens forfatning:

§2 *Trosbekendelse. Samfundet bekender sig til: Bibelen gamle og nye Testaments kanoniske bøger, samt til den kristne kirkes bekendelseskrafter, som er i overensstemmelse med Bibelen. Den apostolske Trosbekendelse. Den nikæiske Trosbekendelse. Den athanasianske Trosbekendelse. Den evangelisk-lutherske kirkes særlige bekendelseskrafter: Den augsburske Bekendelse, Luthers lille Katekismus.*

Forhandlingsparterne holder sig til Den hellige Skrifts såvel Nye som Gamle testaments kanoniske bøger som Guds ufejlbare ord og åbenbaring og som den eneste dommer i spørsmål, som vedrører kristen lære og liv. Vi forkaster derfor bibelforskningsmetoder, som er i strid med Den hellige Skrift og Den

deals with the Holy Bible and the Lutheran Confessions, reads as follows in the church's constitution:

§ 2 *Confession of Faith*

The Church confesses herself to: The Bible's canonical books, the Old and New Testament, together with the confessional writings of the Christian Church, which are in agreement with the Bible.

The Apostles' Creed

The Nicene Creed

The Athanasian Creed

The specific confessional writings of the Evangelical-Lutheran

Church: The Augsburg Confession Luther's Small Catechism.

The negotiating parties hold themselves to the canonical books of Holy Scripture, both the Old and New Testaments, as God's infallible Word and revelation and as the only judge in questions that concern Christian doctrine and life. We therefore reject methods of biblical research that are in conflict with Holy Scripture and the Evangelical Lutheran Confessions.

The negotiating parties hold themselves completely and without reservation to the doctrine of the Evangelical-Lutheran Confessions as the correct, pure and unadulterated doctrine of Holy Scripture, because (*quia*) they are in agreement with the

lutherska bekännelsen.

Förhandlingsparterna håller sig helt och utan förbehåll till de Evangelisk-lutherska bekännelseskriaternas lära som den Heliga Skrifts riktiga, rena och oförfälskade lära, därför att (quia) den är i överensstämmelse med den Heliga Skrifts lära. Dessa bekännelseskrifter är de tre huvudtroshälsningarerna, nämligen den Apostoliska, den Niceanska och den Atanasianska trosbekännelsen samt den oförändrade Augsburska bekännelsen, Augsburska bekännelsens apologi, Schmalkaldiska artiklarna (därtill hör också dess bilaga Om påvens makt och överhöghet), Lilla katekesen, Stora katekesen samt Konkordieformeln, som de är i den 1580 publicerade Konkordieboken. I dessa kyrkor skall man undervisa, pröva alla läror och avgöra alla eventuellt uppkommande lärostrider enligt dessa bekännelseskriaternas lära.

3. Faktiskt bekännelse-tillstånd – de facto-tillstånd

Oavsett om alla ovannämnda bekännelseskrifter är nämnda i varje kyrkas eller församlings konstitution, betyder alla som underskriver

* Förhandlingsparterna holder seg helt og uten forbehold til læren i de evangelisk lutherske bekjennelseskrifter som Den hellige Skrifts sanne, rene og uforfälskede lære, fordi (quia) den er i overensstemmelse med Den hellige Skrifts lære. Disse bekjennelseskrifter er de tre hovedtroshälsningarer nemlig den Apostoliske, den Nikenske, den Athanasianske trosbekjendelse samt den uforandrede Augsburske bekjendelse, Apologien til den Augsburske bekjendelse, De Schmalkaldiske artikler (hvortil også hører Traktaten om pavens makt og myndighet), Den Lille katekisme, Den Store katekisme samt Konkordieformelen, som de er publicert i Konkordieboken fra 1580. I disse kirker skal man undervise, prøve alle lærdommer og avgjøre alle eventuelt oppkommende lærestridigheter i overensstemmelse med læren i disse bekjennelseskrifter.

3. Faktisk bekjennelsestilling - de facto-stilling

Uansett om alle ovennevnte bekjennelseskrifter er nevnt i hver enkelt kirkes eller menighets forfatning, bekrefter alle underskriverne av dette

evang.-luth. Bekendelse.

Förhandlingsparterna holder sig helt og uden forbehold til læren i de evangelisk lutherske bekendelseskrifter som Den hellige Skrifts sande, rene og uforfälskede lære, fordi (quia) den er i overensstemmelse med Den hellige Skrifts lære. Disse bekendelseskrifter er de tre hovedtroshälsningarer nemlig den Apostoliske, den Nikenske, den Athanasianske trosbekendelse samt den uforandrede Augsburske bekendelse, Apologien til den Augsburske bekendelse, De Schmalkaldiske artikler (hvortil også hører Traktaten om pavens makt og myndighet), Den lille Katekismus, Den store Katekismus samt Konkordieformelen, som de er publiceret i Konkordiebogen af 1580. I disse kirker skal man undervise, prøve alle lærdomme og afgøre alle eventuelt opkommende lærestridigheder i overensstemmelse med læren i disse bekendelseskrifter.

3. Faktisk bekendelsestilling - de facto-stilling

Uanset om alle ovennevnte bekendelseskrifter er nævnt i hver enkelt kirkes eller menighets forfatning, bekræfter alle underskriverne af dette

doctrine of Holy Scripture. These confessional writings are the three chief creeds, namely the Apostles', the Nicene and the Athanasian Creed and the unaltered Augsburg Confession, the Apology of the Augsburg Confession, the Smalcald Articles (to that also belong its supplement Concerning the Power and Supremacy of the Pope), the Small Catechism, the Large Catechism and the Formula of Concord, as they are in the Book of Concord, published 1580. In these churches shall one teach, test all doctrines and decide all doctrinal disputes which may arise according to the doctrine of these confessional writings.

3. Actual State of Confession – De Facto-State

Irrespective of whether all the above-mentioned confessional writings are mentioned in each church's or congregation's constitution, everyone

detta dokument, var och en å sin kyrkas eller församlings vägnar, att i den kyrka eller församling som han tillhör faktiskt undervisas och handlas på ovannämnda sätt och att de med detta dokument föreslår sin kyrka eller församling att de bekännelseskifter som inte är nämnda i kyrkans konstitution tilläggas i bekännelseparagrafen.

4. Andra historiska dokument

Vid sidan av de allmänna lutherska bekännelseskifterna finns det även följande historiska dokument värda att nämnas: Den danske Kirkeordinans af 1537-39 for Danmark og Norge, Kyrkoordningen 1571, Uppsala mötets beslut 1593 i Sverige och Finland, den av den lutherska Missourisynoden godkända A Brief Statement/Eine kurze Darlegung 1932 samt Einigungssätze 1948 mellan Den evangelisk-lutherska Frikirken i Tyskland och Gammallutherska kyrkan i Tyskland.

5. Tidigare sammankomster

Mellan våra kyrkor har det hållits

dokument, enhver på sin kirkes eller menighets vegne, at det i den kirke eller menighed, som han tilhører, faktisk undervises og handles på ovennævnte måde, og at de med dette dokument foreslår deres kirke eller menighed, at de bekjennelseskifter, som ikke er nevnt i kirkens forfatning tilføjes i den paragraf, som omhandler bekjennelsen.

4. Andre historiske dokumenter

Ut over de allment gjeldende lutherske bekjennelseskifter kunne også følgende historiske dokumenter være verd at nevne: Den danske Kirkeordinans av 1537-39 for Danmark og Norge; Uppsala møtets beslutning av 1537 for Sverige og Finland; det av Missourisynoden godkjente Brief Statement / Eine kurze Darlegung af 1932, samt Einigungssätze af 1948 mellem Den evang.-luth. Frikirke i Tyskland og Den gammellutherske Kirke i Tyskland.

5. Tidligere konsultasjoner

Mellom våre kirker er det blitt av-

dokument, enhver på sin kirkes eller menigheds vegne, at der i den kirke eller menighed, som han tilhører, faktisk undervises og handles på ovennævnte måde, og at de med dette dokument foreslår deres kirke eller menighed, at de bekendelseskifter, som ikke er nævnt i kirkens forfatning, tilføjes i den paragraf, som omhandler bekendelsen.

4. Andre historiske dokumenter

Ud over de alment gældende lutherske bekendelseskifter er også følgende historiske dokumenter værd at nævne: Den danske Kirkeordinans af 1537-39 for Danmark og Norge; Uppsala mødets beslutning af 1537 for Sverige og Finland; det af Missourisynoden godkendte Brief Statement / Eine kurze Darlegung af 1932, samt Einigungssätze af 1948 mellem Den evang.-luth. Frikirke i Tyskland og Den gammellutherske Kirke i Tyskland.

5. Tidligere konsultationer

Mellem vore kirker er der afholdt

who signs this document declares, each on behalf of his church or congregation, that in the church or congregation to which he belongs it is actually taught and acted in the above-mentioned ways and that with this document propose their church or congregation that the confessional writings that are not mentioned in the church's constitution be added in the paragraph concerning confessional basis.

4. Other Historical Documents

In addition to the public Lutheran confessional writings there is also the following historical documents that are worthy to be mentioned: Ordinance on the Danish Church of 1537/1539 for Denmark and Norway, Church Ordinance of 1571, The Resolution of the Uppsala Meeting 1593 in Sweden and Finland, one that was approved by The Lutheran Church-Missouri Synod, A Brief Statement/Eine kurze Darlegung 1932 and Einigungssätze 1948 between The Evangelical Lutheran Free Church in Germany and Old Lutheran Church in Germany.

5. Earlier Meetings

Doctrinal discussions and meetings

lärosamtal och sammankomster från år 1994 och det har inte kommit fram någon läropunkt, där det skulle ha rått oenighet i de ämnen som har behandlats. (Jmfr Bilaga 1)

6. Rättfärdiggörelsen

Vi framhåller som det främsta läran om rättfärdiggörelsen, eftersom denna trons artikel rymmer hela evangeliet. Den skänker en rätt kunskap om Jesus Kristus och öppnar dörren till den Heliga Skrifts skattkammare. (Apologien IV, 3–4)

Rättfärdiggörelsen förkunnar att Jesus Kristus är en syndares enda och fullkomliga rättfärdighet inför Gud (Jer 23: 5–6). Jesus Kristus uppfyllde lagen i vårt ställe (Matt 5:17, Gal 4:4). Han bar det ställföreträdande straffet för våra synder under Guds vredes dom, då han led och dog på korset (Jes 53: 5, Kol 2: 14)

Skriften visar att *”Kristus utgavs för våra synders skull och uppstod från de döda för vår rättfärdiggörelses skull”* (Rom 4: 25), och att *”Gud var i Kristus och försonade världen med sig själv, i det att han inte tillräknar människorna de-*

holdt læresamtaler og konsultasjoner fra år 1994, uten at det er fremkommet noe lærepunkt, hvor det har vist seg å være uenighet i de emner, som er blitt behandlet. (Jfr Bilag 1).

6. Rettferdigjørelsen

Vi nevner som det første læren om rettferdigjørelsen, fordi denne artikkel rommer hele evangeliet. Den gir en rett erkjennelse av Kristus og åpner døren til Den hellige Skrifts skattkammer. Uten denne artikkel kan intet menneske lære å kjenne nåden i Kristus eller finne sann trøst for sin anfektede samvittighet (Apologien IV,3-4).

Rettferdigjørelseslæren forkynner, at Jesus Kristus er en synders eneste og fullkomne rettferdighet overfor Gud (Jer 23,5-6). Jesus Kristus oppfylte loven i vårt sted gjennom sitt fullkomne og syndfrie liv (Matt 5,17; Gal 4,4). Han bar stedfortredende straffen for våre synder under Guds vredes dom, da han led og døde på korset (Es 53,5; Kol 2,14).

Skriften viser, at Kristus *”ble gitt for våre overtredelser og oppreist til vår rettferdigjørelse.* (Rom 4,25), og at Gud *”i Kristus forlikte verden med seg selv, så han ikke*

læresamtaler og konsultationer fra år 1994, uden at der er fremkommet noget lærepunkt, hvor der har vist sig uenighed i de emner, som er blevet behandlet. (Jfr Bilag 1).

6. Retfærdiggørelsen

Vi nævner som det første læren om retfærdiggørelsen, fordi denne artikel rummer hele evangeliet. Den skænker en ret erkendelse af Kristus og åbner døren til hele Bibelen. Uden denne artikel kan intet menneske erkende nåden i Kristus eller finde sand trøst for sin anføgtede samvittighed (Apologien IV,3-4).

Retfærdiggørelseslæren forkynder, at Jesus Kristus er en synders eneste og fuldt ud tilstrækkelige retfærdighed overfor Gud (Jer 23,5-6). Jesus Kristus opfyldte loven i vort sted gennem sit fuldkomne og syndfrie liv (Matt 5,17; Gal 4,4). Han bar stedfortrædende straffen for vore synder under Guds vredes dom, da han led og døde på korset (Es 53,5; Kol 2,14).

Skriften bevidner, at *”Kristus blev givet hen på grund af vores synder og blev oprejst fra de døde på grund af vor retfærdiggørelse”* (Rom 4,25), og at *”Gud var i*

between our churches have been held since 1994, and no doctrinal position has come up where there was disagreement in those matters that have been discussed. (cf. Appendix 1)

6. Justification

We emphasize as the foremost the doctrine of justification, inasmuch as this article of the faith encompasses the entire Gospel. It affords a correct knowledge of Jesus Christ and opens the door to the treasury of Holy Scripture. Without this article, no one can come to an understanding of the grace in Christ or find true comfort for his troubled conscience. (Apology IV, 3-4)

Justification proclaims that Jesus Christ is a sinner's only and complete righteousness before God (Jer. 23:5-6). Jesus Christ fulfilled the Law in our stead through His perfect and sinless life (Matt. 5:17, Gal. 4:4). He bore the substitutionary punishment for our sins under God's wrath, when he suffered and died on the cross (Isa. 53:5, Col. 2:14).

The Scripture shows that *“Christ was delivered up for the sake of our sins and rose from the dead for the sake of our justification”* (Rom. 4:25), and that *“God was in Christ reconciling*

ras överträdelser” (2 Kor 5: 19).

Därför tror vi att en människas rättfärdiggörelse inför Gud är forensisk, dvs Guds rättfärdigförklarar en människa, när han dömer och säger, att den syndiga människan är förlåten, går fri från straff, är frikänd och salig för Kristi skull. Denna rättfärdiggörelse bygger endast på Kristi gärning.

Förkunnelsen av syndernas förlåtelse och rättfärdiggörelse för Kristi skull har makt att väcka det motstridiga, döva och döda hjärtat och giva människan tron på Gud. Denna tro, som förtröstar på syndernas förlåtelse för Kristi skull och som låter Guds rättfärdighetsdom gälla på grund av Jesus Kristus, kallas i Skriften för den rättfärdiggörande tron. Den är inte människans motprestation eller någon god gärning som hon gör, utan är tilliten till evangeliets löfte och tillsägelse, att Gud är oss nådig för Kristi skull. Den rättfärdiggörande tron skapas av det evangelium som den tror och förtröstar på. Det understryks särskilt när Skriften säger att Gud rättfärdiggör den ogudaktige: ”*Den som inte håller sig till gärningar utan tror på den som gör den ogudaktige rättfärdig, honom räknas*

tilregner dem deres overtredelser og la ned i oss ordet om forlikelsen.” (2 Kor 5,19).

Derfor tror vi, at et menneskes rettfærdiggjørelse overfor Gud er forensisk, dvs. Guds erklæring, hvor han dømmer og sier, at det syndige menneske er tilgitt, fri for straff, frikjent og salig for Kristi skyld. Denne rettfærdiggjørelse bygger alene på Kristi gjerning.

Forkynnelsen av syndenes forlatelse og rettfærdiggjørelse for Kristi skyld har makt til å vekke det gjenstridige, døve og døde hjerte og gi mennesket troen på Gud. Den tro, som stoler på syndenes forlatelse for Kristi skyld, og lar Guds rettfærdiggjørelsesdom gjelde på grunn av Jesus Kristus, kalles i Skriften for den rettfærdiggjørende tro. Den er ikke menneskets motytelse eller en god gjerning, som det gjør, men tillit til evangeliets løfte og tilsagn, at Gud er oss nådig for Kristi skyld. Den rettfærdiggjørende tro skapes av det evangelium, som den tror og stoler på. Det understrekes særlig, når Skriften sier, at Gud rettfærdiggjør den ugudelige: ”*Den derimot som ikke har gjerninger, en tror på ham som rettfærdiggjør den ugudelige, han får sin tro tilregnet som*

Kristus og forsonede verden med sig selv, idet han ikke tilregnede dem deres overtrædelser” (2 Kor 5,19).

Derfor tror vi, at et menneskes rettfærdiggjørelse overfor Gud er forensisk, dvs. Guds erklæring, hvor han dømmer og sier, at det syndige menneske er tilgivet, fri for straf, frikendt og saligt – for Kristi skyld. Denne rettfærdiggjørelse bygger alene på Kristus,

Forkyndelsen af syndernes forladelse og rettfærdiggjørelse for Kristi skyld har magt til at vække det genstridige, døve og døde hjerte og give mennesket troen på Gud. Den tro, som stoler på syndernes forladelse for Kristi skyld, og lader Guds retfærdighedsdom gælde på grund af Jesus Kristus, kaldes i Skriften for ”den rettfærdiggjørende tro.” Den er ikke menneskets modydelse eller gode gerning, men tillid til evangeliets løfte og tilsagn, at Gud er os nådig for Kristi skyld. Den skabes af det evangelium, som den tror og stoler på. Det understreges ved, at Skriften endog kan sige, at Gud rettfærdiggjør den ugudelige: ”*Den derimod, der ikke arbejder, men tror på ham, som gør den ugudelige retfærdig, ham regnes hans tro til retfærd-*

the world to Himself, in that he does not count men's trespasses against them” (2 Cor. 5:19).

Therefore, we believe that a man's righteousness before God is forensic, i.e., God declares a man righteous when he judges and says that the sinful man is forgiven, goes free from punishment, is acquitted and blessed for Christ's sake. This justification is based solely on Christ's work.

The preaching of forgiveness of sins and justification for Christ's sake has power to arouse the conflicting, deaf and dead heart and gives a person faith in God. This faith, which trusts in the forgiveness of sins for Christ's sake, lets the righteousness judgment of God be valid because of Jesus Christ, which in Scripture is called justifying faith. It is not a man's service in return or some good work that he does, but is the trust in the Gospel's promise and demand, that God is gracious to us for Christ's sake. This justifying faith is created by the Gospel which one believes and trusts in. This is especially emphasized when the Scripture says that God justifies the ungodly: “*The one who does not work, but believes in Him who justifies the ungodly, his faith is accounted for righteousness*” (Rom. 4:5).

hans tro till rättfärdighet.” (Rom 4:5)

Vi lever i en tid där människors behov av förståelse, omsorg och meningen med livet ofta bestämmer dagordningen för kristen predikan och missionsstrategi. Samtidigt skjuts förkunnelsen av människans rättfärdiggörelse inför Gud undan, emedan den anses otidsenlig och inaktuell för många människor. I motsats till detta tror, lär och bekänner våra kyrkor, att människans rättfärdiggörelse inför Gud är den centrala och avgörande frågan i varje människas liv, oavsett om hon själv känner det eller upplever det. Denna insikt tvingar oss att förkunna lag och evangelium i enlighet med Bibelns tydliga ord, i tillit till att den Helige Ande på det sättet vill överbevise om synd, dom och rättfärdighet (Joh 16:8)

Dokumentation: Vi hänvisar till det gemensamma uttalandet vid den Nordiska Frikonferensen den 31 oktober 1999, där de kyrkor som underskrivit uttalandet uttrycker sin fasthållning vid den bibliska rättfärdiggörelseläran, sådan som den bekänns i den lutherska bekännelseskrifterna (se Bilaga 2), detta i motsats till den Romersk-katolska

rettferdighet.”(Rom 4,5).

Vi lever i en tid, hvor menneskers behov for forståelse, omsorg og mening med livet ofte bestemmer dagsordenen for kristen preken og misjonsstrategi. Samtidig skyves forkynnelsen av menneskets rettferdiggjørelse over for Gud til side, fordi den anses utidssvarende og uaktuell for mange mennesker. I motsetning til dette tror, lærer og bekjenner våre kirker, at menneskets rettferdiggjørelse overfor Gud er det sentrale og avgjørende spørsmål i ethvert menneskes liv, uansett om det selv føler eller opplever det. Denne innsikt tvinger oss til å forkynne lov og evangelium i overensstemmelse med Bibelens tydelige ord og i tillit til, at Den Hellige Ånd på den måte vil overbevise om synd, rettferdighet og dom (Joh 16,8).

Dokumentasjon: Vi henviser til fellesuttalelsen fra Nordisk Frikonferens den 31. oktober 1999, hvor de underskrivende kirker imot Den romerske Katolske Kirkes og Det lutherske Verdensforbunds ”Felleserklæring om rettferdiggjørelseslæren” fastholder den bibelske rettferdiggjørelseslære, slik den bekjennes i Den lutherske Kirkes bekjennel-

dighed” (Rom 4,5).

Vi lever i en tid, hvor menneskers oplevede behov for forståelse, omsorg og mening med livet ofte bestemmer dagsordenen for kristen prædiken og missionsstrategi. Samtidig skydes forkyndelsen af menneskets retfærdiggørelse over for Gud til side som utidssvarende og uaktuel for mange mennesker. I modsætning hertil tror, lærer og bekender vore kirker, at menneskets retfærdiggørelse overfor Gud er det centrale og afgørende spørgsmål i ethvert menneskes liv, uanset om det selv føler eller oplever det. Denne indsigt tvinger os til at forkynde lov og evangelium i overensstemmelse med Bibelens tydelige ord i tillid til, at Helligånden på den måde vil overbevise om synd, retfærdighed og dom (Joh 16,8).

Dokumentation: Vi henviser til fellesudtalelse fra Nordisk Frikonferens den 31. oktober 1999, hvor de underskrivende kirker fastholder den bibelske retfærdiggørelseslære, sådan som den er bekendt i Den lutherske Kirkes bekendelsesskrifter (se bilag 2) i modsætning til Den romerske Katolske Kirkes og Det lutherske Verdensforbunds ”Fælleserklæring om retfærdiggørelseslæ-

We live in a time where people’s needs of understanding, care and the meaning of life often decides the agenda for Christian sermon and mission strategy. At the same time the preaching of man’s justification before God is set aside because it is considered old-fashioned and out of date for many people. In antithesis to this our churches believe, teach and confess that man’s justification before God is the central and decisive question in every person’s life, irrespective of whether he himself knows this or experiences it. This insight forces us to preach Law and Gospel in accordance with the clear words of the Bible, trusting that in this way the Holy Spirit will convict concerning sin, judgment and righteousness. (John 16:8)

Documentation: We refer to the joint statement at the Nordic Free Conference (October 31, 1999), where those churches that signed the statement express their adherence to the biblical doctrine of justification as it is confessed in the Lutheran Confessions (see Appendix 2), this in contrast to the “Joint Declaration on the Doctrine of Justification” of the Roman Catholic Church and the Lutheran World Federation.

kyrkan och Lutherska Världsförbundets ”Samfällida uttalande om rättfärdiggörelseläran”.

7. Ordet och sakramenten

Vi tror, lär och bekänner att Gud skänker oss nåd och rättfärdiggörelse genom givna medel. Dessa medel – befallda av Herren Jesus – är Ordet, Dopet, Nattvarden och Avlösningen. De kallas för nådemedel för att Gud genom dem skänker sin nåd och förlåtelse till oss människor.”*Genom ordet och sakramenten såsom genom medel skänkes den helige Ande, vilken hos dem som höra evangelium, frambringar tron, var och när det behagar Gud.*”(Augsburgska bekännelsen art 5)

Ordet som är Bibeln, Guds ord, är både lag och evangelium och för att kunna se detta måste man skilja mellan lag och evangelium. Ty fastän lagen är Guds ord, och nödvändig för att avslöja människans synder, så är den likväl inte ett medel som upptänder tron. Det kan bara det villkorlösa evangeliet göra, det som förkunnar nåd och syndernas förlåtelse i Jesu namn och blod. När vi därför talar om ordet som nådemedel avser vi då särskilt

sesskrifter (se bilag 2).

7. Ordet og sakramentene

Vi tror, lærer og bekjenner, at Gud gir oss nåde og rettferdiggjørelse gjennom gitte midler. Disse midler, som er befalt av Herren Jesus, er Ordet, Dåpen, Nattverden og Avløsningen. De kaldes nådemidler, fordi Gud gjennom dem skjenker sin nåde og tilgivelse til oss mennesker. “*Ved Ordet og sakramentene som midler blir Den Hellige Ånd gitt, han som virker troen, hvor og når Gud vil, i dem som hører evangeliet*” (Den augsburgske bekjennelse art V).

Ordet, som er Bibelen, Guds ord, er lov og evangelium og for at kunne se det, må man skjelne mellom lov og evangelium. For selv om loven er Guds ord og nødvendig for å avsløre menneskets synder, så er den allikevel ikke et middel, som tenner troen. Det kan alene det betingelsesløse evangeliet gjøre, som forkynner nåde og syndenes forlåtelse i Jesu navn og blod. Når vi taler om ordet som nådemiddel sikter vi derfor særlig til evangeliet eller

ren”.

7. Ordet og sakramenterne

Vi tror, lærer og bekender, at Gud skænker os nåde og retfærdiggørelse gennem givne midler. Disse midler, som er befalede af Herren Jesus, er Ordet, Dåben, Nadveren og Afløsningen. De kaldes nådemidler, fordi Gud gennem dem skænker sin nåde og tilgivelse til os mennesker. “*Ved ord og sakramenter som midler gives Helligånden, der - når og hvor Gud vil - virker troen i dem, der hører evangeliet*”(Augsburske Bekendelse 5).

Ordet, som er Bibelen, Guds ord, er lov og evangelium og for at kunne se det, må man skelne mellem lov og evangelium. For selvom loven er Guds ord og nødvendig til at afsløre menneskets synder, så er den alligevel ikke et middel, som tænder troen. Det kan alene det betingelsesløse evangelium gøre, som forkynder nåde og syndernes forladelse i Jesu navn og blod. Når vi taler om ordet som nådemiddel sikter vi derfor særligt til evangeliet eller Guds nådeløfter i Bibelen.

7. The Word And The Sacraments

We believe, teach and confess that God gives us grace and justification through given means. These means, commanded by the Lord Jesus, are the Word, Baptism, the Lord’s Supper and Absolution. They are called, “means of grace,” because through them God gives his grace and forgiveness to us men. “*Through the Word and the Sacraments, as through means, the Holy Spirit is given, who creates faith in those who hear the Gospel, where and when it pleases God*” (Augsburg Confession, Art. V).

The Word, which is the Bible, the Word of God, is both Law and Gospel, and in order to see this one must distinguish between Law and Gospel. For although the Law is God’s Word, and necessary in order to expose man’s sins, it is, nevertheless, not a means that kindles faith. Only the unconditional Gospel can do this, that which announces grace and the forgiveness of sins in Jesus’ name and blood. Therefore, when we speak about the Word as a means of grace we are referring then particularly to

evangelium eller Guds nådelöften i Bibeln.

Evangelium är i sin tur förbundet med dopet, nattvarden och avlösningen; och dessa sakrament, såsom det lästa eller muntligt förkunnade evangeliet, skänker nåd, förlåtelse och evigt liv. Den helige Ande verkar genom dess medel och skänker genom dem vad de utsäger. Genom att höra och ta emot evangelium i ord och sakrament får en människa den kristna tron och blir frälst. Att hålla fast vid ett stadigt bruk av nådemedlen innebär att man också kan förbli kristen intill slutet. Något annat sätt eller någon annan väg till frälsning finns inte. ”*Evangelium är Guds kraft till frälsning för var och en som tror...*” (Rom 1:16) Och vidare: ”*Ni är födda på nytt, inte av förgänglig säd, utan av oförgänglig, genom Guds levande och förblivande ord... Det är detta ord som har blivit förkunnat för er som ett evangelium.*” (1 Peter 1:23, 25)

Vi avvisar således uppfattningar som förringar eller gör om intet nådens medel i ord och sakrament, såväl när det gäller lära som praxis. Det betyder, där man lär att det finns andra medel som skänker nåd

Guds nådelöfter i Bibelen.

Evangeliet er forøvrig forbundet med dåpen, nattverden og avløsningen, slik at de på samme måte som det leste eller muntlig forkynte evangelium skjenker nåde, tilgivelse og evig liv. Den Hellige Ånd virker gjennom disse midler og gir gjennom disse, hva de sier. Ved å høre og ta imot evangeliet i ord og sakrament får et menneske den kristne tro og blir frelst. Og fortsetter man med stadig å bruke nådemidlene, vil man også kunne holde ut og forbli en kristen like til det siste. Noen annen måte eller vei til frelse finnes ikke. “*“Evangeliet... er en Guds kraft til frelse for hver den som tror, både for jøde først og så for greker...”* (Rom 1,16). Og videre: “*For dere er gjenfødt, ikke av forgjengelig, men av uforgjengelig säd, ved Guds ord, som lever og blir....Men Herrens ord blir til evig tid.*” (1 Pet 1,23.25).

Vi avviser derfor oppfatninger, som forringer eller gjør nådens midler i ord og sakramenter til intet, hva enten det skjer i lære eller praksis. Det vil si, hvor man lærer, at det er andre midler, som skjenker nåde, eller hvor man henviser mennesket til sin egen gjerning, om det så er bønnen

Evangeliet er i øvrigt forbundet med dåben, nadveren og afløsningen, sådan at de på samme måde som det læste eller mundtligt forkyndte evangelium i ord og sakramente skænker nåde, tilgivelse og evigt liv. De er alle aktive nådemidler, som ved Helligåndens virkning giver og virker, hvad de siger. Ved at høre og tage imod evangeliet i ord og sakramente får et menneske den kristne tro og bliver frelst. Og fortsetter man med stadigt at bruge nådemidlerne, vil man også kunne holde ud og forblive en kristen lige til det sidste. Nogen anden måde eller vej til frelse findes ikke. “*“Evangeliet... er Guds kraft til frelse for enhver, som tror...”* (Rom 1,16). Og videre: “*I er jo ikke gjenfødt af en forgængelig, men af en uforgængelig säd, Guds levende og blivende ord... Det er dette ord, som er blevet forkyndt for jer*” (1 Pet 1,23.25).

Vi forkaster derfor oppfatninger, som forringer eller gjør nådens midler i ord og sakramente til intet, hvad enten det sker i ord eller praksis. Det vil sige, hvor man lærer, at det er andre midler, som skänker nåde, eller hvor man henviser mennesket til sin egen gjerning, om det så er bønnen eller de aller bedste gernin-

the Gospel or God's promises of grace in the Bible.

The Gospel is, in turn, associated with Baptism, Holy Communion and Absolution; and these sacraments, as they are read or are orally preached Gospel, gives grace, forgiveness, and eternal life. The Holy Spirit works through these means and through them conveys what they say. Through hearing and receiving the Gospel in Word and Sacrament one receives the Christian faith and is saved. Holding firm with a steady use of the means of grace means that one can also remain a Christian until the end. There is no other way or any other alternative to salvation. “*The Gospel is the power of God to salvation for everyone who believes...*” (Rom. 1:16) And further: “*You have been born again not of seed which is perishable but imperishable, through the living and enduring word of God... This is the word which was preached to you which is the Gospel*” (1 Pet. 1:23, 25).

Thus we reject ideas that minimize or change the means of grace in Word and sacrament, as well as when it pertains to doctrine and practice. This means, where one teaches that there are other means that gives grace or where one directs a person to his own works, were that even the prayer or

eller där man hänvisar människan till hennes eget verk, vore det än bönen eller det bästa av gärningar. Ty det heter: ”När Guds, vår Frälsares, godhet och människokärlek uppenbarades, frälste han oss, inte för de rättfärdiga gärningar som vi hade gjort, utan på grund av sin barmhärtighet, genom ett bad till ny födelse och förnyelse i den helige Ande, som han rikligen utgöt över oss genom Jesus Kristus, vår Frälsare. Detta skedde för att vi skulle stå rättfärdiga genom hans nåd och, som vårt hopp är, bli arvingar till det eviga livet.”(Tit 3:4-7)

8. Det Heliga Dopet

Vi tror, lär och bekänner att vägen in i trons och frälsningens gemenskap med Kristus och hans kyrka går genom det Heliga Dopet, i enlighet med Herrens klara ord: ”Gör alla folk till mina lärjungar, i det ni döper dem i Faderns och Sonens och den Helige Andes namn” (Matt 28:19). Och dopet är ”det bad som föder på nytt i den Helige Ande” (Tit 3:5). Med dopet hör också tron och trons bekännelse samman, som också Herren säger: ”Den som tror och blir döpt, han skall bli frälst; men den som inte tror skall dömas”(Mark 16:16).

eller de aller beste gjerninger. For det heter: “ *Men da Guds, vår frelsers godhet og kjærlighet til menneskene ble åpenbaret, frelste han oss, ikke på grunn av rettferdige gjerninger som vi hadde gjort, men etter sin miskunn, ved badet til gjenfødelse og fornyelse ved Den Hellige Ånd, som han rikelig har utøst over oss ved Jesus Kristus, vår frelser, for at vi, rettferdiggjort ved hans nåde, skulle bli arvinger til det evige liv, som vi håper på.*” (Tit 3,4-7).

8. Dåpen

Vi tror, lærer og bekjenner, at veien inn i troens og frelsens fellesskap med Kristus og hans kirke går gjennom Den hellige dåp, etter Herrens klare ord: “*Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere döper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn*” (Matt 28,19). Og dåpen er “*badet til gjenfødelse og fornyelse ved Den Hellige Ånd,*” (Tit 3,5). Sammen med dåpen hører troen og troens bekjennelse, som Herren også sier: “*Den som tror og blir døpt, skal bli frelst; men den som ikke tror, skal bli fordømt.*” (Mark 16,16). Det bekreftes

ger. For det hedder: “*Da Guds, vor frelsers godhed og kærlighed til mennesker blev åbenbaret, frelste han os, ikke fordi vi havde gjort gode gerninger, men fordi han er barmhjertig; det gjorde han ved det bad, der genføder og fornyer ved Helligånden, som han i rigt mål udgød over os ved Jesus Kristus, vor frelser, for at vi, retfærdiggjorte ved hans nåde, i håbet skulle blive arvinger til evigt liv!*” (Tit 3,4-7).

8. Den hellige dåb

Vi tror, lærer og bekender, at vejen ind i troens og frelsens fællesskab med Kristus og hans kirke går gennem Den hellige Dåb, efter Herrens klare ord: “*Gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn*” (Matt 28,19). Og dåben er “*det bad, der genføder og fornyer ved Helligånden*” (Tit 3,5). Sammen med Dåben hører troen og troens bekendelse, som Herren også siger: “*Den, der tror og bliver døbt., skal frelles; men den, der ikke tror, skal dømmes*”(Mark 16,16). “*For med hjertet tror man*

the best of works. For it is written: “*When the kindness of God our Saviour and His love for mankind appeared, He saved us, not by works that are in righteousness that we did but according to His mercy, by the washing of regeneration and renewing by the Holy Spirit, whom He poured out upon us richly through Jesus Christ our Saviour, so that being justified by His grace we would be made heirs according to the hope of eternal life*” (Tit. 3:4-7).

8. Holy Baptism

We believe, teach and confess that the way into faith and saving fellowship with Christ and His Church is through Holy Baptism, in accordance with the clear Word of the Lord: “*Make disciples of all the nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit*” (Matt. 28:19). And Baptism is “*the washing of regeneration and renewing by the Holy Spirit*” (Tit. 3:5). Faith, together with the confession of faith, also belongs to Baptism, as the Lord also says: “*He who believes and is baptized will be saved; but he who does not believe will be condemned*” (Mark 16:16). This is

Det bekräftas också av aposteln Paulus' ord: "För med hjärtat tror man till rättfärdighet och med munnen bekänner man till frälsning" (Rom 10:10)

Tillsammans med dopet hör därför även undervisningen i troens lära och alla dess artiklar, som den enkelt är sammanfattad i Lilla Katekesen (med buden, trosbekännelsen, Fadervår, dopet, skriftermålet och nattvarden), i enlighet med Herrens ord i dopbefallningen: "Lär dem att hålla allt vad jag har befällt er" (Matt 28:20).

Mot denna bakgrund håller vi därför fast vid konfirmationen, som en god kyrklig ordning att ta till vara dopbefallningens förpliktelser att undervisa de döpta och som en riktig förberedelse för att delta i den Heliga Nattvarden. "Ty Herrens lekamen brukar inte räckas till andra än dem, som förut blivit skriftade och avlösta." (CA 25)

Vi avvisar därför mot denna bakgrund den uppfattningen, att alla döpta förblir kristna, oberoende av om de bekänner tron eller ej. Och vi avvisar likaledes också den baptistiska uppfattningen, att barn frälses utan dop (Augustana IX), att

også av apostelen Paulus' ord: "Med hjertet tror en til rettferdighet, og med munnen bekjenner en til frelse." (Rom 10,10).

Sammen med dåpen hører derfor også opplæring i troens lære og alle dens artikler, slik som det enkelt er sammenfattet i Den Lille katekisme (sammen med Budene, Fadervår, Dåpen, Skriftemålet og Nattverden) etter Herrens ord i dåpsbefalingen: "og lærer dem å holde alt det jeg har befalt dere." (Matt 28,20).

Vi fastholder på denne bakgrunn konfirmasjonen, som en god kirkeleg ordning for å ivareta dåpsbefalingens forpliktelse til å opplære de døbte som en nødvendig forberedelse til deltagelse i Den hellige Nattverd. "Herrens legeme pleier nemlig ikke bli gitt til andre enn dem, som i forveien er blitt prøvet" (Den augsburgske bekjennelse art XXV).

Vi avviser på denne bakgrunn den oppfatningen, at alle døbte forblir kristne, uavhengig av om de bekjenner troen eller ei. Vi avviser likeledes den baptistiske oppfatningen, at barn frelses uten dåp (Den augsburgske bekendelse art IX), at dåpen bare er et menneskes bekjennelse til Gud, og at døbte, som er falt

til retfærdighed, og med munden bekender man til frelse" (Rom 10,10).

Sammen med Dåben hører derfor også opplæring i troens bekendelse og alle dens artikler, som det enkelt er sammenfattet i Den lille Katekismus (sammen med Budene, Fadervor, Dåben, Skriftemålet og Nadveren) efter Herrens ord i dåpsbefalingen: "Lærer dem at holde at det, som jeg har befalet jer" (Matt 28,20).

Vi fastholder på denne baggrund konfirmationen, som en bibelsk begrundet kirkelig ordning til varetagelse af dåpsbefalingens forpligtelse til oplæring af de døbte som en nødvendig forberedelse til deltagelse i Den hellige Nadver. "Herrens legeme plejer nemlig ikke at rækkes til andre end dem, der forud er udspurgt" (Augsburgske Bekendelse 25).

Vi afviser på denne baggrund den opfattelse, at alle døbte forbliver kristne, uafhængigt af troens bekendelse. Og vi afviser en gængs frikirkelig opfattelse, at børn frelses uden dåb (Augsburgske Bekendelse 9), at dåben kun er et menneskes bekendelse til Gud, og at døbte, som er

also confirmed by the words of the Apostle Paul: "For with the heart one believes unto righteousness, and with the mouth confession is made unto salvation" (Rom. 10:10).

Therefore, along with the Baptism belongs also the teaching of the doctrine of faith and all its articles, which is simply summarized in Small Catechism (with The Commandments, The Creed, The Lord's Prayer, The Sacrament of Baptism, The Office of the Keys, and the Lord's Supper), according to the Word of the Lord concerning the command to baptize: "Teaching them to keep all that I commanded you" (Matt. 28:20).

Against this background we therefore retain Confirmation as a good churchly order that makes use of the baptismal command's duty to teach the baptized and as a proper preparation to partake of the Lord's Supper. "The custom has been retained among us of not administering the sacrament to those who have not previously been examined." (Augsburg Confession, Art. XXV)

We reject, therefore, against this background, the view that all who are baptized remain Christians, irrespective of whether they confess the faith or not. Likewise we also reject the Baptist understanding that children

dopet blott är en människas bekännelse till Gud och att döpta som avfallit från tron måste döpas på nytt. Dopet är Guds, Faderns, Sonens och den Helige Andes suveräna engångshandling där Han i sin nåd upptar oss som sina barn; de som avfallit från tron, må därför genom ordets förkunnelse av lag och evangelium kallas till omvändelse och tillbaka in i den nådepakt, som blev instiftat för dem i dopet. Det heter: ”Sina nådegåvor och sin kallelse kan Gud inte ångra” (Rom 11:29) Och vidare: ”Är vi trolösa, så står han troget fast vid sitt ord och kan inte förneka sig själv” (2 Tim 2:13)

Vi avvisar också den karismatiska tankegången om en så kallad ”andra välsignelse” (eng: Second blessing), kallad ”andedop”, oberoende av dopet, och bekräftad genom ”tungotal”. Skriften säger med klara ord: ”Vi är alla döpta i en och samma Ande till att vara en kropp” (1 Kor 12:13).

Herren knyter tydligt dopet i vattnet och Anden till en enda handling, när han säger: ”Den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike” (Joh 3:5).

fra troen, må døpes igjen. Dåpen er Guds, Faderens, Sønnens og Den Hellige Ånds suverene éngangshandling, hvor igjennom han i sin nåde antar oss som sine barn. De, som er falt fra troen, må derfor gjennom forkynnelse av lov og evangelium, kalles til omvendelse og tilbake inn i den nådepakt, som ble innstiftet med dem i dåpen. ”For Gud angrer ikke sine nådegaver og sitt kall.” (Rom 11,29). Og ”Er vi troløse, så forblir han trofast. For han kan ikke fornekte seg selv.” (2 Tim 2,13).

Vi avviser også den karismatiske tankegang om en såkalt ”annen velsignelse” (eng.: Second blessing) benevnt som ”åndsåp” uavhengig av dåpen og bevitnet ved ”tungotal”. Skriften sier med klare ord: ”For med én Ånd ble vi alle døpt til å være ett legeme,” (1 Kor 12,13).

Herren selv knyter tydelig dåp i vann og ånd til en hendelse, når han sier: ”Uten at en blir født av vann og Ånd, kan han ikke komme inn i Guds rike” (Joh 3,5).

faldet fra troen, skal døbes igen. For Dåben er Guds, Faderens, Sønnens og Helligåndens suveræne éngangshandling, hvor Han i sin nåde antager os som sine børn. Og de, der er faldet fra troen, må gennem forkyndelse af lov og evangelium, kaldes til omvendelse og tilbage ind i den nådepagt, der blev indstiftet med dem i Dåben. ”For sine nådegaver og sit kald fortryder Gud ikke” (Rom 11,29). Og ”er vi utro, forbliver han dog tro, thi fornægte sig selv kan han ikke” (2 Tim 2,13).

Vi forkaster også en karismatiske tanke om en såkaldt ”anden velsignelse” (eng.: Second blessing) benevnt som ”åndsåp” uafhængigt af Dåben og bevidnet ved ”tungotal”. Skriften siger med klare ord: ”Vi er alle blevet døbt med én Ånd til at være et legeme” (1 Kor 12,13).

Herren selv knyter tydeligt dåb i vand og ånd til én hændelse, når han siger, at ”den, der ikke bliver født af vand og Ånd, kan ikke komme ind i Guds rige” (Joh 3,5).

are saved without Baptism (Augsburg Confession, Art. IX), that Baptism is merely a person’s profession to God and that the baptized that have apostasized from the faith must be baptized again. Baptism is God’s, – Father, Son, and Holy Spirit, supreme singular action where He in His grace adopts us as His children; hence those who have apostasized from the faith may be called to conversion and back in the state of grace through the preaching of the Law and Gospel, which become committed to them in baptism. It is written: “If we are without faith, still he keeps faith, He cannot deny Himself” 2 Tim. 2:13.

We also reject the Charismatic way of thinking about a so called “Second blessing,” called “Spirit-baptism,” independent of Baptism, and confirmed through “speaking in tongues.” Scripture says with clear words: “We are all baptised by one Spirit to be one body.” (1 Cor. 12:13).

The Lord clearly ties Baptism by water and the Spirit to a single act, when he says: “He who is not born of water and the Spirit cannot enter into the kingdom of God” (John 3:5).

9. Den heliga nattvarden

Nattvarden är ett nådens medel där syndernas förlåtelse och evigt liv skänks genom Kristi kropp och blod. Det har med rätta av kyrkofadern Ignatius kallats ”odödlighetens läkemedel” .

Om den heliga nattvarden vill vi särskilt betona, att Kristi instiftelseord, vilka han uttalade då han instiftade nattvarden, när de kommer till elementen åstadkommer Kristi kropps och blods verkliga närvaro i nattvardselementen. ”*Accedat verbum ad elementum et fit sacramentum* – När ordet kommer till det utvärtes tinget och så blir det ett sakrament. Denna sats av S:t Augustinus är så träffande och riktig, att han knappast har sagt något bättre. Ordet måste göra elementen till sakrament, varom icke, förbliver det rätt och slätt element.” (Stora Katekesen, SKB s. 485)

Närvaron av Kristi kropp och blod grundar sig på instiftelseorden, som när de utsägs i nattvardsmässan skapar vad de utsäger. Realpresensen är emellertid oupplösligt förbunden med att församlingen firar nattvard eller med andra ord då ”hela nattvardshandlingen, sådan den

9. Den hellige nattverd

Nattverden er et nådemiddel, som med Kristi legeme og blod skjenker syndenes forlatelse og evig liv. Det er med rette av kirkefaderen Ignatius blitt kalt for “udødelighetens legemiddel”.

Om den hellige nattverd vil vi fremheve, at når Kristi innstiftelseord, som han uttalte ved nattverdets innstiftelse, kommer til elementene, utvirker de Kristi legemes og blods virkelige nærvær i nattverdselementene. “*Accedat verbum ad elementum et fit sacramentum*. – Det vil si: Når Ordet kommer til den utvortes (materielle) ting, så blir den et sakrament. Dette ordet av Augustin er så treffende og så godt sagt, at han neppe har sagt noe bedre. Ordet må gjøre elementet til sakrament, hvis ikke, er det bare et ytre element” (Luthers Store katekisme, Konkordieboken 1985, s. 374).

Kristi legemes og blods nærvær grunner seg på innstiftelseorden, som, når de uttales i nattverdsgudstjenesten, skaper, hva de siger. Realpresensen er imidlertid uløseligt forbundet med menighetens nattverdsfeiring, eller med andre ord,

9. Den hellige nadver

Nadveren er et nådemiddel, hvor syndernes forladelse og evigt liv skænkes gennem Kristi legeme og blod. Den er med rette af kirkefaderen Ignatius blevet kaldt "udødelighedens lægemiddel".

Om Den hellige nadver vil vi fremheve, at når Kristi indstiftelsesord, som han udtalte ved nadverens indstiftelse, kommer til elementerne, udvirker de Kristi legemes og blods virkelige nærvær i nadverelementerne. “*Accedat verbum ad elementum et fit sacramentum*. - Dvs når ordet føjes til den ydre ting, bliver det et sakramente. Dette ord af Augustin er så præcist og godt sagt, at han næppe har sagt noget bedre. Ordet må nemlig gøre elementet til sakramente. Uden ordet forbliver det en almindelig ting” (Den store Katekismus, DDB 1976, s165).

Kristi legems og blods nærvær grunder sig på indstiftelseordene, som skaber, hvad de siger, og den foreligger i, med og under de læste indstiftelsesord. Realpresensen er uløseligt forbundet med, at menigheden fejrer nadver, eller med andre ord, hvor “hele nadverhandlingen, som den er forordnet af Kristus”

9. The Lord's Supper

The Lord's Supper is a means of grace in which the forgiveness of sins and eternal life are given through the Body and Blood of Christ. It has rightly been called by the church father Ignatius, “the medicine of immortality.” Concerning Holy Communion we especially want to emphasize that Christ's Words of Institution, which He pronounced when He instituted the Supper, when they are added to the elements, bring about the real presence of Christ's body and blood in the Supper's elements. “*Accedat verbum ad elementum et fit sacramentum*,” that is, “When the Word is joined to the external element, it becomes a sacrament.” This saying of St. Augustine is so accurate and well put that it is doubtful if he has said anything better. The Word must make the element a sacrament; otherwise it remains a mere element” (Large Catechism).

The presence of Christ's Body and Blood is based on the Words of Institution, which, when they are spoken in the Communion service, create what they say. The Real Presence is, however, indissolubly connected to the congregations celebrating the Lord's Supper or, in other words, when “the whole action of the Lord's Supper, as it has been ordained by

av Kristus förordnats”, utföres (FC, SD, 83).

I samband härmed vill vi avvisa två villfarelser. För det första den påviska villfarelsen, enligt vilken blott konsekration, uträttad av prästen åstadkommer sakrament utan den därpå följande hela handlingen (*tota actio*), det vill säga oavsett om man därefter utdelar, tar emot, äter och dricker eller inte. Men vi avvisar också en sådan uppfattning att först själva mottagandet, ätandet och drickandet låter Kristi kropps och blods närvaro vara verklig i brödet och vinet.

Vad angår eventuellt överblivna nattvardselement (*reliqua*) finns det inte någon bestämmelse i den Heliga Skrift om dessa. Reformatorn Martin Luther gav rådet, att nattvardsgästerna tillsammans skulle förtära alltsammans varje gång nattvarden firas, för att det inte skulle uppstå några onödiga och skadliga frågor. Detta Luthers råd bör man anse vara en god praktisk lösning.

10. Om missionen

Vi tror och lär, att en enda helig

hvor “hele nattverdens handling blir overholdt, slik den er forordnet av Kristus” utföres (Konkordieformelen, Solida Declaratio art VII, 83).

I sammenheng med dette vil vi avvise to villfarelser. For det første den pavelige villfarelse, hvor kun konsekrasjonen utført av presten virker realpresensen uten den derpå følgende hele handling (*tota actio*), dvs uavhengig av om man deretter utdelar, mottar, spiser og drikker eller ei. Men vi avviser også den oppfatning, at det først er mottagelsen, spising og drikking, som virkeliggjør Kristi legemes og blods nærvær.

Hva angår eventuelt tiloversblevne nattverdselementer (*reliqua*) finnes det ingen bestemmelse om disse i Den hellige Skrift. Reformatorn Martin Luther gav det råd, at nattverdsgjestene sammen skulle fortære alt sammen, hver gang det blev feiret nattverd, for at det ikke skulle oppstå noen skadelige og unyttige spekulasjoner. Dette råd av Luther bør man anse som en god praktisk løsning.

10. Om misjonen

Vi tror og lærer, at der vil forbli én

udföres (Konkordieformelen, Solida Declaratio VII, 83).

I sammenheng hermed vil vi avvise to vildfarelser. For det første den pavelige vildfarelse, hvorefter alene konsekrationen utført af præsten virker realpresensen uden den derpå følgende hele handling (*tota actio*), dvs uafhængigt af om man deretter uddeler, modtager, spiser og drikker eller ej. Men vi afviser også den opfattelse, at det først er modtagelsen, spisning og drikning, der virkeliggør Kristi legemes og blods nærvær i brödet og vinen.

Hvad angår eventuelt tiloversblevne nadverelementer (*reliqua*) findes der ingen bestemmelse om disse i Den hellige Skrift. Reformatorn Martin Luther gav det råd, at nadvergæsterne sammen skulle fortære det hele, hver gang der blev fejret nadver, for at der ikke skulle opstå nogle skadelige og unyttige spekulationer. Dette råd af Luther bør man anse som en god praktisk løsning.

10. Om missionen

Vi tror og lærer, at der vil forblive

Christ” is carried out (Formula of Concord, Solida Declaratio, VII, 83).

In this connection we want to reject two errors. First, the papistic error that states that consecration performed by a priest brings about the real presence, independent of the following entire act (*tota actio*), which means independent of whether one afterwards distributes, receives, eats and drinks of it or not. But we also reject the view that only the actual reception, i.e., the eating and drinking, brings about the presence of Christ's body and blood.

As regards any remaining elements of the Lord's Supper (*reliquiae*), there is not any fixed rule in Holy Scripture about this. The Reformer Martin Luther gave the advice that the guests at the Lord's Supper together should consume all of it every time the Lord's Supper is celebrated, lest there should arise any unnecessary and harmful questions. One ought to regard this advice of Luther to be a good practical solution.

10. Of Missions

We believe and teach that one holy

kyrka förbliver intill världens slut. Denna kyrka är kallad att bedriva mission efter Herrens ord och befallning: *”Mig är given all makt i himmelen och på jorden. Gå därför ut gör alla folk till mina lärjungar, i det ni döper dem i Faderns och Sönnens och den Helige Andes namn, och lär dem att hålla allt vad befallt er. Och se jag är med er alla dagar intill tidens ände”* (Matt 28:19–20) Kyrkans uppgift i gudstjänst och undervisning är att sörja för för sina döpta medlemmar med en stadig förkunnelse och undervisning i den kristna tron. Samtidigt bör den energiskt fortsätta Kristi mission, han som kom för att uppsöka de förtappade (Luk 15, Matt 18:12–14), gav sitt liv för hela världen (Joh 3:16) och sände sina apostlar ut i hela världen. Hans goda vilja är *”att alla människor ska frälsas och komma till kunskap om sanningen”* (1 Tim 2:4). Han har också sagt: *”Detta evangelium om riket ska förkunnas i hela världen till vittnesbörd för alla folk, och sedan ska änden komma”* (Matt 24:14) Medlen att bedriva mission är endast och allenast de heliga nådemedlen, ordet och sakramenten, som skapar tro och tillväxt i tron genom den Helige Andes suveräna gärning, var och när Gud vill. Med

hellig kirke indtil verdens ende. Denne kirke er kaldet til at drive misjon etter Herrens ord og befaling: *”Meg er gitt all makt i himmel og på jord! Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere döper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn, og lærer dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende!”* (Matt 28,18-20). Kirken har til oppgave i gudstjeneste og undervisning å sørge for sine døbte medlemmer med stadig forkynnelse og opplæring i den kristne tro. Samtidig må den energisk fortsette Kristi misjon, som kom for at oppsøke det fortapte (Luk 15; Matt 18,12-14), gav sitt liv for hele verden (Joh 3,16) og sendte sine apostler ut i hele verden. Hans gode vilje er, at *”alle mennesker skal bli frelst og komme til sannhets erkjennelse.”* (1 Tim 2,4). Han har også sagt: *”Dette evangeliet om riket skal bli forkynt over hele jorden til et vitnesbyrd for alle folkeslag, og så skal enden komme.”* (Matt 24,14). Misjonens midler er alene de hellige nådemidler, ordet og sakramentene, som skaper tro og vekst som Den Hellige Ånds suverene gjerning, hvor og når Gud vil. Med sikte på dette er det av Gud *”innstiftet en tjeneste med å*

én hellig kirke indtil verdens ende. Denne kirke er kaldet til at drive mission efter Herrens ord og befaling: *“Mig er givet al magt i himlen og på jorden. Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn og idet I lærer dem at holde alt, hvad jeg har befaleet jer. Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende”* (Matt 28,18-20). Kirken har til opgave i gudstjeneste og undervisning at sørge for sine døbte medlemmer med stadig forkyndelse og oplæring i den kristne tro. Samtidig må den energisk fortsætte Kristi mission, han, som kom for at opsøge det fortabte (Luk 15; Matt 18,12-14), gav sit liv for hele verden (Joh 3,16) og sendte sine apostle ud i hele verden. Hans gode vilje er, at *“alle mennesker skal frelses og komme til erkendelse af sandheden”* (1 Tim 2,4). Og han har sagt: *“Dette evangelium om Riget skal forkyndes i hele verden til et vidnesbyrd for alle folkeslag, og så skal enden komme”* (Matt 24,14). Missionens midler er alene de hellige nådemidler, ordet og sakramenterne, der skaber tro og vækst som Helligåndens helt suveræne gerning, hvor og når Gud vil. Med sigte derpå er der af Gud *“indstiftet et em-*

Church remains until the end of the world. This church is called to carry out mission work according to the Lord's word and command: *“All authority in heaven and on earth has been given to me. Go therefore and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit, and teaching them to observe all that I have commanded you. And lo, I am with you always, to the end of the age”* (Matt. 28:18-20). The church's task in the Divine Service and teaching is to provide for her baptized members with a steadfast proclamation and instruction in the Christian faith. At the same time she ought energetically to continue the mission of Christ, He who came to seek the lost (Luke 15, Matt. 18:12-14), gave his life for the whole world (John 3:16), and sent his apostles out into all the world. His good will is *“that all men should be saved and come to a knowledge of the truth”* (1 Tim. 2:4). He also has said: *“This gospel of the kingdom shall be preached in all the world as a witness to all nations, and then shall the end come”* (Matt. 24:14). The means to carry out missions is only and exclusively the holy means of grace, the Word and the Sacraments, which create faith and growth in the faith through the Holy Spirit's sovereign work, where and when God wills. For this purpose

avsikt på detta har Gud ” instiftat ett ämbete till att förkunna evangelium och räcka sakramenten, som skänker den Helige Ande och verkar tron” (CA V) Och prästen skall se till att ”sakramenterna brukas på sådant sätt att tron är med” (CA XI-II).

Vi avvisar den inställningen att alla döpta förblir kristna, och att det därför inte är nödvändigt att bedriva mission. Herren har ju själv sagt att han är ”sänd till de förtappade fåren av Israels hus” (Matt 15:24) och aposteln ivrar på samma sätt för att de som avfallit och inte tror, må på nytt fogas in i vinträdet för att bli frälsta (Rom 11:23).

Vi avvisar också på samma sätt den tanken att kyrkan växer till och förökas genom mänskliga krafter (Church-Growth-Movement). Detta är nämligen i strid med den bibliska läran att tron allena kommer av det som höres, och det som höres kommer i kraft av Kristi ord (Rom 10:17). Det står också i strid med nådavalet, som Gud genomför ”i helgelse i den Helige Ande och med tro på sanningen” (2 Tess 2:13). Kristi kyrka växer till och förökas genom förkunnelsen av Kristus till dess evangelium förkunnats för alla

läre evangeliet og meddele sakramentene. For ved Ordet og sakramentene som midler blir Den Hellige Ånd gitt, han som virker troen” (Den augsburgske bekjennelse art V). Og presten skal drage omsorg for, at “*sakramentene brukes slik at troen slutter seg til*” (Den augsburgske bekjennelse art XIII).

Vi avviser den forestilling, at alle døbte forblir kristne, og at det derfor ikke er nødvendig å drive misjon. Herren har jo selv sagt, at han er sendt til “*de fortapte får av Israels hus*” (Matt 15,24), likesom apostelen ivrer for, at de, som er falt fra og ikke tror, igjen må podes inn i det sanne vintre for å bli frelst (Rom 11,23).

Vi avviser også den tanke, at kirken vokser og utbres ved menneskelige krefter (Church-Growth-Movement). For dette er i strid med den bibelske lære om, at troen alene kommer “*av forkynnelsen som en hører, og forkynnelsen som en hører, kommer ved Kristi ord.*” (Rom 10,17). Det er også i strid med læren om nådevalget, som Gud gjennomfører “*ved Åndens helliggjørelse og ved tro på sannheten*” (2 Tes 2,13). Kristi kirke vokser og økes ved forkynnelsen av Kristus, inntil

bede til at forkynde evangeliet og række sakramenterne, hvorigennem Helligånden gives, som virker troen” (Augsburgske Bekendelse 5). Og præsten skal drage omsorg for, at “sakramenterne bruges således, at troen kommer til” (Augsburgske Bekendelse 13).

Vi afviser en gængs folkekirkelig forestilling, at alle døbte forbliver kristne, og at det derfor ikke er nødvendigt at drive mission. Herren har jo selv sagt, at han er “*sendt til de fortabte får af Israels hus*” (Matt 15,24), ligesom apostelen ivrer for, at de, der er faldet fra og ikke tror, igen må podes ind i det sande vintre for at blive frelst (Rom 11,23).

Ligeledes afviser vi den tanke, at kirken vokser og udbredes ved menneskelige kræfter (Church-Growth-Movement). For dette er i strid med den bibelske lære om, at troen alene kommer af det, som høres, og det der høres, kommer i kraft af Kristi ord (Rom 10,17). Det er også i strid med læren om nådevalget, som Gud gennemfører “*ved helligelse i Ånden og ved tro på sandheden*” (2 Thess 2,13). Kristi kirke vokser, og de udvalgte tal bliver fuldt ved forkyndelsen af

God has “instituted the office of the ministry, that is, provided the Gospel and the sacraments. Through these, as through means, he gives the Holy Spirit, who works faith” (Augsburg Confession V). And the minister shall see to it that “the sacraments are used in such a way that they are received in faith” (Augsburg Confession XIII).

We reject the idea that all the baptised remain Christian and that it is, therefore, not necessary to carry on mission work. The Lord himself has said that He is “*sent to the lost sheep of the house of Israel*” (Matt. 15:24). And the apostle is zealous in the same way in order that those who have fallen away and do not believe, may be grafted into the tree again in order to be saved (Rom. 11:23).

In the same way we also reject the thought that the Church grows and is multiplied by human forces (The Church Growth Movement). This is namely in dispute with the biblical doctrine that faith alone “*comes by hearing, and hearing by the word of Christ*” (Rom. 10:17). It is also in opposition to election unto grace, that God carries out “*in sanctification of the Holy Spirit, and faith in the truth*” (2 Thess. 2:13). Christ's church grows to and multiplies through the preaching of Christ, until then the Gospel is to be preached to all people and the

folk och alla utvalda kommer till tro. ”För så har Herren befallt oss: Jag har satt dig till ett ljus för hednafolken, för att du skall bliva till frälsning intill jordens ända” (Apg 13:47–48). Att de utvaldas antal blir fullt, betyder inte detsamma som att kyrkan måste växa i yttre mening. Tvärtom, i de yttersta tidernas svårigheter blir antalet kristna litet: ”Men när Människosonen kommer, ska han männe finna tro på jorden?” (Luk 18:8)

11. Om kyrkan och kyrkogemenskapen

Om kyrkan och kyrkogemenskapen undervisar vi enligt vår bekännelse: ”Vidare lära de (våra kyrkor), att en helig kyrka skall äga bestånd till evärdelig tid. Men kyrkan är de heligas samfund, i vilket evangelium rent förkunnas och sakramenten rätt förvaltas. Och för kyrkans sanna enhet är det nog att vara ense i fråga om evangeliets lära och förvaltningen av sakramenten. Och det är icke nödvändigt, att nedärvda människobud eller religiösa bruk eller yttre,

evangeliet er forkynt for alle folkeslag, og alle utvalgte er kommet til tro. ”For dette er Herrens bud til oss: Jeg har satt deg til et lys for hedningene, for at du skal være til frelse like til jordens ender. Da hedningene hørte dette, gledet de seg og priste Herrens ord. Og de kom til tro, alle de som var utsett til evig liv” (Apgj 13,47-48). At de utvalgte tall blir fullt, er ikke ensbetydende med, at kirken i verden vil vokse i utvortes forstand. Tvert imot vil antallet av de utvalgte i de siste tiders trengsel være lite, som Herren sier: ”Men når Menneskesønnen kommer, mon han da vil finne troen på jorden?” (Luk 18,8).

11. Om kirken og kirkefelleskapet

Om kirken og kirkefelleskapet underviser vi i overensstemmelse med vår bekjennelse: ”Like ens lærer de (våre kirker) at det alltid vil forbli én hellig kirke. Men kirken er forsamlingene av de hellige, der evangeliet blir lært rent og sakramentene forvaltet rett. Og til sann enhet i kirken er det nok å være enig om evangeliets lære og om forvaltningene av sakramentene. Men det er ikke nødvendig at det alle steder er ensartede menneskelige overleve-

Kristus, som Skriften siger: ”For således har Herren befalet os det: Jeg har gjort dig til lys for folkene, for at du skal være til frelse til jordens ende.” Da hedningerne hørte det, blev de glade, og de priste Herrens ord; og alle, som var bestemt til evigt liv, kom til tro” (Apg 13,47-48). At de udvalgte tal bliver fuldt, er ikke ensbetydende med, at kirken i verden vil vokse i udvortes forstand. Tværtimod vil antallet af de udvalgte i de sidste tiders trængsel være småt, som Herren siger: ”Men når Menneskesønnen kommer, mon han så vil finde troen på jorden?” (Luk 18,8).

11. Om kirken og kirkefællesskabet

Om kirken og kirkefællesskabet underviser vi i overensstemmelse med vores bekendelse: ”Ligeledes lærer de (vore kirker), at der bestandig vil forblive én hellig kirke. Kirken er nemlig de helliges forsamling, hvori evangeliet forkyndes rent, og sakramenterne forvaltes ret. Og til kirkens sande enhed er det tilstrækkeligt at være enig om evangeliets forkyndelse [eller: lære] og sakramenternes forvaltning. Det er ikke nødvendigt, at der overalt er ensar-

elect shall come to faith. ”For so the Lord has commanded us: I have set you as a light to the Gentiles, that you should be for salvation to the ends of the earth.’ When the Gentiles heard this, they were glad and glorified the word of the Lord; and all who were appointed to eternal life believed” (Acts 13.47-48). That the number of the elect becomes complete, does not mean the same thing as that the church must grow in an outward sense. On the contrary, in the difficulties of the latter times the number of Christians will become few: ”But when the Son of man comes, will there be any faith on earth?” Luke 18:8).

11. Of The Church And Church Fellowship

Of the Church and Church fellowship we teach according to our confession: “It is also taught among us that one holy Christian church will be and remain forever. This is the assembly of all believers among whom the Gospel is preached in its purity and the holy sacraments are administered according to the Gospel. For it is sufficient for the true unity of the Christian church that the Gospel be preached in conformity with a pure understanding of it and that the sacraments be administered in accordance with the

av människor föreskrivna former för gudsdyrkan överallt äro lika. Paulus säger ju: En tro, ett dop, en Gud, som är allas Fader etc.” (Aug. VII, jmftr tyska texten ”Dann dies ist genug zu wahrer Einigkeit der christlichen Kirchen, dass da einträchtiglich nach reinem Verstand das Evangelium gepredigt und die Sakrament dem gottlichen Wort gemäss gereicht werden”) Således att ”den ena kyrkomenigheten icke skall fördöma den andra, därför att den har flera eller färre utvärtes, av Gud icke påbjudna ceremonier än den andra, om de eljest äro eniga i läran och alla dess artiklar ävensom i de heliga sakramentens rätta bruk, såsom det välkända ordet lyder: *Dissonantia ieunii non dissolvit consonantiam fidei.*, d.v.s. olikhet i fastan upplöser icke endrårkten i tron.” (Konkordieformeln, epitome, X, 5)

Således binder den lutherska bekännelsen kyrkans närvaro och existens till kyrkans kännetecken, evangelii lära och sakramentens förvaltning. Den personliga tron lever av ordet och sakramenten och där dessa är i kontinuerlig bruk (*docetus, administrantur*), ger de en gudomlig visshet om att där finns kyrkan. Kyrkogemenskap skall emellertid inte

ringer eller skikker eller seremonier som er fastsatt av mennesker. Som Paulus sier: ”Én tro, én dåp, én Gud og alles Far osv.” (Den augsburgske bekjennelse art VII) ; jfr den tyske tekst: “Dann dies ist genug zu wahrer Einigkeit der christlichen Kirchen, dass, da einträchtiglich nach reinem Verstand das Evangelium gepredigt, und die Sakrament dem göttlichen Wort gemäss gereicht werden”). Således at “ingen kirke skal fordømme en annen fordi om den har færre eller flere ytre seremonier som ikke er påbudt av Gud, dersom de ellers er enig med hverandre om læren og alle dens artikler, likedan om den rette bruk av de hellige artikler – slik det heter i det velkjente ord: ”*Dissonantia ieunii non dissolvit consonantiam fidei*”. Uenighet om faste skal ikke oppløse enigheten i troen.” (Konkordieformelen, Epitome, art X, 5).

Således binder den lutherske bekjennelse kirkens nærvær og eksistens til kirkens kjennetegn, evangeliets lære og sakramentenes forvaltning. Den personlige tro lever av ordet og sakramentene. Og der disse er i kontinuerlig bruk (*docetus, administrantur*; Den augsburgske bekjennelse art VII), giver de en guddommelig vishet om, at kirken fin-

tede menneskelige traditioner og riter eller ceremonier, der er indstiftet af mennesker, sådan som Paulus siger: “Én tro, én dåp, én Gud og alles Fader osv.” (Augsburgske Bekendelse 7). Således at “den ene menighed ikke skal fordømme den anden, fordi den har flere eller færre udvortes af Gud ikke påbudte ceremonier end andre, når de blot er enige i læren og dens artikler ligesom i den rette brug af de hellige sakramenter, som det velkendte ord lyder: “*Dissonantia ieunii non dissolvit consonantiam fidei*, dvs forskellighed ang. fasten ophæver ikke enigheden i troen.” (Konkordieformelen, Epitome, X, 5).

Således binder den lutherske bekendelse kirkens nærvær og eksistens til kirkens kendetegn, evangeliets lære og sakramenternes forvaltning. Den personlige tro lever af ordet og sakramenterne. Og hvor disse er i kontinuerlig brug (*docetus, administrantur*; Augsburgske Bekendelse 7), giver de en guddommelig vished om, at kirken findes der. Kirkefællesskab skal imidlertid ikke grundes på individuelle menighedsmedlemmers trosbekendelse, men på den lære, som menigheden faktisk forkynder og bekender. På dette grundlag kan man udøve prædikestols- og

divine Word. It is not necessary for the true unity of the Christian church that ceremonies, instituted by men, should be observed uniformly in all places. It is as Paul says in Eph. 4:4, 5, “*There is one body and one Spirit, just as you were called to the one hope that belongs to your call, one Lord, one faith, one baptism, etc.*” (Augsburg Confession VII cf. the German text “Dann dies ist genug zu wahrer Einigkeit der christlichen Kirchen, dass da einträchtiglich nach reinem Verstand das Evangelium gepredigt und die Sakrament dem göttlichen Wort gemäss gereicht werden”). Thus, “no church should condemn another because it has fewer or more external ceremonies not commanded by God, as long as there is mutual agreement in doctrine and in all its articles as well as in the right use of the holy sacraments, according to the familiar axiom, “*Dissonantia ieunii non dissolvit consonantiam fidei*,” i.e., “Disagreement in fasting does not destroy agreement in faith” (Formula of Concord, Epitome, X, 5).

Thus the Lutheran Confessions tie the Church's presence and existence to the marks of the Church, the teaching of the Gospel and the administration of the sacraments. Personal faith lives by the Word and the sacraments, and where these are in continuous use (*docetur, administrantur*), they give a

grundas på enstaka församlingsmedlemmars trosbekännelse, utan på den lära som församlingen faktiskt förkunnar och bekänner. På denna grund kan man utöva predikstols- och nattvardsgemenskap mellan kyrkor och församlingar och detta ser vi som kyrkogemenskap.

12. Om lokalförsamlingen

Vi tror, lär och bekänner, att Gud vill, att det skall finnas församlingar där Guds ord rent och klart och i endräkt förkunnas och sakramenten förvaltas enligt Kristi instiftelse (Aug. VII) och där de troende får den själavård de behöver (Matt. 18: 15-20). Gud har inte låtit bildandet och uppehållet av församlingar bero på mänsklig frihet, bedömning eller ändamålsenlighet. Det är Guds vilja, att församlingar och kyrkor, som har samma tro och bekännelse, utövar kyrkogemenskap med varandra och samarbetar t ex i mission och kärlekens tjänst enligt sina möjligheter (t ex Apg. 15:6; Fil. 4:15-16; 2 Kor. 8-9).

nes der. Kirkefællesskab skal imidlertid ikke grunnes på individuelle menighetsmedlemmers trosbekjennelse, men på den lære, som menigheten faktisk forkynner og bekjenner. På dette grunnlag kan man utøve prekestols- og nattverdfellesskap mellom kirker og menigheter. Og dette betrakter vi som kirkefællesskap.

12. Om den lokale menighet

Vi tror, lærer og bekjenner, at det er Guds vilje, at det skal finnes menigheter, hvor Guds ord i enighet forkynnes rent og klart, og sakramentene forvaltes i overensstemmelse med Kristi innstiftelse (Den augsburgske bekjennelse art VII), og hvor de troende får den sjælesorg, som de behøver (Matt 18,15-20). Gud har ikke overlatt dannelsen og opprettholdelsen av menigheter til menneskelig frihet, bedømmelse eller formålstjenlighet. Det er Guds vilje, at menigheter og kirker, som har samme tro og bekjennelse, utøver innbyrdes kirkefællesskap og samarbeider f.eks. i misjon og kjærlighetens tjeneste i forhold til de muligheter som er gitt (f.eks. Apg 15,6; Fil 4,15-16; 2 Kor 8-9).

nadverfællesskab mellem kirker og menigheder. Og dette betragter vi som kirkefællesskab.

12. Om den lokale menighed

Vi tror, lærer og bekender, at det er Guds vilje, at der skal findes menigheder, hvor Guds ord i enighed forkyndes rent og klart, og sakramenterne forvaltes i overensstemmelse med Kristi indstiftelse (Augsburgske Bekendelse VII), og hvor de troende får den sjælesorg, som de behøver (Matt 18,15-20). Gud har ikke overladt dannelsen og opretholdelsen af menigheder til menneskelig frihed, bedømmelse eller formålstjenlighed. Det er Guds vilje, at menigheder og kirker, der har samme tro og bekendelse, udøver indbyrdes kirkefællesskab og samarbejder f.eks. i mission og kærlighedens tjeneste svarende til de givne muligheder (f.eks. Apg 15,6; Fil 4,15-16; 2 Kor 8-9).

divine certainty about where church is found. Church fellowship, however, should not be based on the confession of faith of individual congregation members, but on the doctrine that the congregation actually preaches and confesses. On this basis, we can practice altar and pulpit fellowship between churches and congregations, and this we see as church fellowship.

12. Of The Local Congregation

We believe, teach, and confess, that God's will is that there should be congregations where God's Word is preached purely and clearly and in harmony and the sacraments are administered according to Christ's institution (Augsburg Confession, Art. VII) and where the believers receive the pastoral care they need (Matt. 18:15-20). God has not let the formation and maintenance of congregations depend on human freedom, judgments, or expediency. It is God's will that congregations and churches that have the same faith and confession practice church fellowship with one another and work together, e.g., in mission and in loving service, according to their opportunities (e.g., Acts 15:6; Phil. 4:15-16; 2 Cor. 8-9).

13. Om predikoämbetet

Vi tror, lär och bekänner, att det helliga predikoämbetet grundar sig på Guds ord och befallning: ”*Och han gav några till apostlar, andra till profeter, andra till evangelister och andra till herdar och lärare ...*” (Efes 4:11f, se också Joh 20:21 och 1 Kor 12:28). Om predikoämbetet heter det i Augsburgska bekännelsen: ”För att vi ska få denna tro har evangelieförkunnelsens och sakramentsförvaltningens ämbete inrättats...” (”*institutum est ministerium docendi evangelii et porrigendi sacramenta*” CA V, jmf). När det i Apologien heter att ”predikoämbetet är förordnat av Gud” (”*ministerium Verbi habet habet mandatum Dei*” Apologien XIII,11) innebär det att Gud för sin kyrka av Nya förbundet har instiftat predikoämbetet eller herdeämbetet, vars uppgift är att predika evangelium och räcka sakramenten och därigenom vara herde för Guds hjord. Detta ämbete anförtror han genom sin församling till män som lämpar sig för ämbetet och kan sköta det (t ex Tit. 1: 5-9). Detta ämbete är inte tidsbegränsat eller kontraktstyst. Gud kallar inte heller kvinnor till detta ämbete (se t ex Apg. 1:20-21; 1 Kor. 14:33-38; 1 Tim. 2:11-3:2). Olika hjälpämbeten,

13. Om prekenembetet

Vi tror, lærer og bekjenner, at det hellige prekenembetet grunner seg på Guds ord og befalling: ”*Han er det som gav noen til apostler, noen til profeter, noen til evangelister, noen til hyrder og lærere..*” (Ef 4,11flg, se også Joh 20,21 og 1 Kor 12,28). Om prekenembetet heter det i Den augsburgske bekjennelse: ”For at vi skal komme til denne tro, er det innstiftet en tjeneste med å lære evangeliet og meddele sakramentene...” (”*institutum est ministerium docendi evangelii et porrigendi sacramenta*” (Den augsburgske bekjennelse 5). Når Apologien siger, at “prekenembetet er innstiftet av Gud” (”*ministerium habet mandatum Dei*” (Apologien art XIII,1), så innebærer det, at Gud for sin kirke i den nye pakt har innstiftet preken- og hyrdeembetet, som har til oppgave å forkynne evangeliet og meddele sakramentene og derved være hyrde for Guds hjord. Dette embede betror han gjennom sin menighet til menn, som forbereder sig til embedet og kan passe det (f.eks. Tit 1,5-9). Dette embede er ikke tidsbegrenset eller kontraktlignende begrenset. Gud kaller heller ikke kvinner til dette embede (se f.eks. Apgj 1,20-21; 1

13. Om prædikeembedet

Vi tror, lærer og bekender, at det hellige prædikeembede grunder sig på Guds ord og befalling. ”*Han har givet os nogle til at være apostle, andre til at være profeter, andre til at være evangelister og andre til at være hyrder og lærere*” (Ef 4,11ff. Se også Joh 20,21 og 1 Kor 12,28). Om prædikeembedet hedder det i Augsburgske Bekendelse: ”For at vi skal komme til denne tro, er der indstiftet en tjeneste med at forkynde evangeliet og forvalte sakramenterne ...” (”*institutum est ministerium docendi evangelii et porrigendi sacramenta*” (Augsburgske Bekendelse V). Når Apologien siger, at ”prædikeembedet er indstiftet af Gud” (”*ministerium habet mandatum Dei*” Apologien XIII, 1). [“Der er indstiftet et embede til at forkynde evangeliet og række sakramenterne” og “embedet har Guds befalling”], indebærer det, at Gud til sin kirke under den nye pakt har indstiftet prædike- eller hyrdeembedet, som har til opgave at forkynde evangeliet og række sakramenterne og derved være hyrde for Guds hjord. Dette embede betror han gennem sin menighed til mænd, der forbereder sig til embedet og kan passe det (f.eks. Tit 1,5-9). Dette

13. Of The Office of Preaching

We believe, teach and confess that the holy office of preaching is based on God's Word and command: “*And he gave some apostles, others prophets, others evangelists, others shepherds and teachers...*” (Eph. 4:11f, see also John 20:21 and 1 Cor. 12:28). Concerning the office of preaching the Augsburg Confession writes: “To obtain such faith God instituted the office of the ministry, that is, provided the Gospel and the sacraments...” (“*institutum est ministerium docendi evangelii et porrigendi sacramenta*” Augsburg Confession V). When in the Apology it is written that “The ministry of the Word has God's command” (“*ministerium Verbi habet habet mandatum Dei*” Apology XIII, 11) it means that God, for his church of the new covenant, has instituted the preaching office or the pastoral office, whose task is to preach the Gospel and administer the sacraments and thereby to be shepherd for God's flock. Through the congregation He entrusts this office to men that are suited for the office and attend to it (e.g., Tit. 1:5-9). This office is not for pre-determined lengths of service or on a contract basis. Neither does God call women to this office (see e.g., Acts. 1:20-21; 1 Cor. 14:33-38; 1 Tim. 2:11-3:2).

som t.ex. diakoner och söndagsskol-lärare med flera, skall man inte likställa med detta i Guds ord instiftade herdeämbete (predikoämbetet). Kyrkan har i frihet ansvar för att använda sig av sådana hjälpämbeten efter behov.

14. Om de sista tiderna

Vi tror, lär och bekänner, att Kristus ska komma tillbaka för att döma levande och döda, de troende till evig salighet, och de icke-troende till evig fördömmelse. Om tider och stunder vet vi inte besked, men vi ska leva som om var dag vore den sista, för Herren säger: *"Var därför också ni redo, för i en stund ni inte väntar det, ska Människosonen komma"* (Matt 24: 44); och aposteln säger: *"Kära barn, nu är den yttersta tiden"* (1 Joh 2: 18)

Intill dess skall evangeliet förkunnas för alla folk, medan det ännu är nådatid. Och nådatid är det för var människa så länge evangeliet förkunnas och höres: *"Så säger den helige Ande: I dag om ni får höra*

Kor 14,33-38; 1 Tim 2,11-3,2). Forskjellige hjelpetjenester, som f.eks. diakoner og søndagsskolelærere m.fl. skal man ikke likestille med dette i Guds ord innstiftede hyrdeembede (prekenembedet). Det er kirkens ansvar fritt å gjøre bruk av slike hjelpetjenester etter behov.

14. Om de siste ting

Vi tror, lærer og bekjenner, at Kristus vil komme igjen for å dømme levende og døde, de troende til evig salighet, og de vantro til evig fordømmelse. Om tider og timer vet vi ikke beskjed, men må leve hver dag og time som den siste etter Herrens ord: *"Vær derfor beredt, dere også! For Menneskesønnen kommer i den time dere ikke tenker."* (Matt 24,44); som også apostelen sier: *"Mine barn, det er den siste time."* (1 Joh 2,18).

Inntil da skal evangeliet forkynnes for alle folkeslag, mens det ennå er nådatid. Og nådatid er det for hvert menneske, så lenge evangeliet forkynnes og høres: *"Derfor, som Den Hellige Ånd sier: I dag, om dere*

embede er ikke tidsbegrænset eller kontraktligt begrænset. Gud har heller ikke kaldet kvinder til dette embede (se f.eks. ApG 1,20-21; 1 Kor 14,33-38; 1 Tim 2,11-3,2). Forskjellige hjelpetjenester, som f.eks. diakoner og søndagsskolelærere m.fl. skal man ikke ligestille med dette i Guds ord indstiftede hyrdeembede (prædikeembedet). Det er kirkens ansvar frit at gøre brug af sådanne hjelpetjenester efter behov.

14. Om de sidste tider

Vi tror, lærer og bekender, at Kristus skal komme igen for at dømme levende og døde, de troende til evig saglighed, og de ikke-troende til evig fordømmelse. Om tider og timer har vi ikke fået besked af Herren, men vi skal leve, som om hver dag var den sidste dag. Herren siger: *"Derfor skal I også være rede, for Menneskesønnen kommer i den time, I ikke venter det."* (Matt 24,44); og apostelen siger: *"Kære børn, det er den sidste time"* (1 Joh 2,18).

Indtil da skal evangeliet forkyndes for alle folkeslag, mens det endnu er nådatid. Og det er nådens tid for ethvert menneske, så længe evangeliet forkyndes og høres: *"Derfor,*

Various auxiliary offices, as e.g., deacons and Sunday school teachers and others, one shall not equate this with the pastoral office instituted in God's Word (the preaching office). It is the church's responsibility to freely make use of such auxiliary offices.

14. Of The Last Times

We believe, teach, and confess, that Christ shall come back to judge the living and the dead, the believers to eternal blessedness, and unbelievers to eternal damnation. We do not know about times and seasons, but we should live as if each day were the last, for the Lord says: *"Therefore you also be ready, for at a time which you have no thought of the Son of man will come"* (Matt. 24:44); and the Apostle says, *"Dear children, now is the last time"* (1 John 2:18).

Until then, the Gospel will be preached to all nations, while it is still a time of grace. And it is a time of grace for every man so long as the Gospel is preached and heard: "As the Holy Spirit says: *"Today, if you hear his voice, do not harden your*

hans röst, må ni inte förhärda era hjärtan” (Hebr 3. 7-8).

Så skall Guds folk, som består av både judar och hedningar frälsas (jmf Rom 11: 26), som aposteln säger: ”Över alla dem som komma att vandra efter detta rättesnöre, över dem vare frid och barmhärtighet, ja över Guds Israel” (Gal 6: 16) ”Det är ingen skillnad mellan jude och grek; alla har ju en och samme Herre, och han har rikedomar att ge åt alla som åkalla honom” (Rom 10: 12)

Kristus skall komma tillbaka i ett nu, när den sista basunen ljuder, då skall de döda uppstå och vi skall förvandlas, och så skall vi för alltid vare samman med Herren. (1 Tes 4: 15-17)

Vi avvisar varje tanke på att Kristus ska komma tillbaka mer än en gång och att några skall ryckas bort vid en osynlig ankomst, varefter det ska komma en stor missionstid innan Kristus kommer igen.

Liakledes avvisar vi att Gud skulle ha en särskild frälsningsplan för judar och med den världsliga staten Israel, och att vissa löften i gamla testamentet om den sista tidens

hører hans röst, da forherd ikke deres hjerter” (Hebr 3,7-8).

Slik skal hele Guds folk, som består av både jøder og hedninger, bli frelst (jfr Rom 11,26), som apostelen sier: “Og så mange som går fram etter denne rettesnor – fred og miskunn være over dem og over Guds Israel!” (Gal 6,16). “Her er ikke forskjell på jøde og greker. Alle har de samme Herre, som er rik nok for alle som påkaller ham.” (Rom 10,12)..

Kristus skal komme igjen i ett nu, når den siste basun lyder, da skal de døde oppstå og vi forvandles, og så skal vi alltid være sammen med Herren (1 Tess 4,15-17).

Vi avviser enhver tanke om, at Kristus vil komme igjen mer enn én gang, og at noen skal bortrykkes ved et usynlig komme, hvorefter det skal komme en stor misjonstid, før Kristus kommer synlig igjen.

Likeledes forkaster vi, at Gud skulle ha en spesiell frelsesplan for jøder og med den verdslige stat Israel, og at visse løfter i Det gamle testamente om den siste tids frelse kun skulle gjelde det jødiske folk og ikke hele Guds Israel. “For det er ingen

som Helligåanden siger: Om I dog i dag ville lytte til ham! Gør ikke jeres hjerter hårde!” (Hebr 3,7-8).

Således skal Guds folk, som består af køder og hedninger, frelses (jævnfør Rom 11,26), som apostelen siger: “Og alle, som vil leve efter denne regel: Fred og barmhjertighed være med dem, og med Guds Israel!” (Gal 6,16). “Der er ingen forskel på jøder og grækere; alle har den samme Herre, rig nok for alle, som påkalder ham” (Rom 10,12).

Kristus vil komme i ét nu, når den sidste basun lyder. Da skal alle døde opstå, og vi skal forvandles, og da skal vi altid være sammen med Herren (1 Thess 4,15-17).

Vi afviser enhver tanke om, at Kristus skal komme igen mere end én gang, og at nogle skal bortrykkes ved en usynlig genkomst, hvorefter der vil komme en stor missionstid inden Kristi genkomst.

Ligeledes afviser vi, at Gud skulle have en særlig frelsesplan for jøder og med den verdslige stat Israel, og at visse løfter i Det gamle Testamente om frelsen i de sidste tider kun skulle gælde det jødiske folk og

hearts” (Heb. 3:7-8).

Thus shall God’s people, which consist of Jews and Gentiles, be saved. (c.f. Rom. 11:26), as the apostle says: “And on all who are guided by this rule be peace and mercy, and on the Israel of God” (Gal. 6:16). “There is no difference between the Jew and the Greek; all have one and the same Lord, and he has riches to give to all who call upon him” (Rom. 10:12).

Christ shall come again in a moment, when the last trumpet shall sound, then the dead shall rise and we shall be changed, and so shall we forever be with the Lord. (1 Thess. 4:15-17).

We reject every thought that Christ will return more than once and that some will be raptured at an invisible coming after which there will be a great opportunity for mission work before Christ comes again.

Likewise, we reject that God should have a special plan of salvation for Jews and with the secular state of Israel and that certain promises in the Old Testament concerning salvation in the last days should apply only to the Jewish people and not to all of the Israel of God. “For all have sinned and fall short of the glory of God, and are justified freely by his grace through the redemption that is in Je-

frälsning blott skulle gälla det jordiska folket och inte hela Guds Israel. ”Här är ingen åtskillnad, alla har ju syndat och saknar berömmelsen inför Gud och de blir rättfärdigjorda utan förskyllan, av hans nåd genom återlösningen i Jesus Kristus” (Rom 3: 23 f)

Sålunda avvisar vi också varje tanke på ett jordiskt tusenårsrike.

15. Om konstaterande av kyrkogemenskap

Vi vill med detta dokument visa att våra kyrkor genom Guds nåd och genom den Helige Andes verkan, tror, lär och bekänner enligt den Heliga Skrift och den lutherska bekännelsen och är eniga i tron. Därför vill vi, i tacksamhet inför den treenige Guden, tillsammans till våra kyrkor föreslå att de konstaterar kyrkogemenskap församlingarna och kyrkorna emellan och utövar densamma som något som är i enlighet med Guds vilja och en gåva som han har givit till oss.

forskjell, alle har syndet og står uten ære for Gud. Og de blir rettfærdiggjort uforskyldt av hans nåde ved forløsningen i Kristus Jesus. (Rom 3,22-24).

Således avviser vi också enhver tanke om et jordisk tusenårsrike.

ikke hel Guds Israel. “For alle har syndet og mistet herligheden fra Gud, og ufortjent gøres de retfærdige af hans nåde ved forløsningen i Kristus Jesus” (Rom 3,23-24).

Således afviser vi også enhver tanke om et jordisk “tusindårsrige”.

15. Om konstatering af kirkefællesskab

Vi vil med dette dokument vise, at vore kirker ved Guds nåd og Helligåndens gerning tror, lærer og bekender i overensstemmelse med Den hellige Skrift og den lutherske bekendelse og er enige i troen. Derfor vil vi, i taknemlighed til Den treenige Gud, sammen foreslå vore kirker, at de konstaterer kirkeligt fællesskab menighederne og kirkerne imellem og udøver dette som værende i overensstemmelse med Guds vilje og en gave, som han har givet os.

sus Christ” (Rom 3: 23 f).

Thus we also reject every thought of an earthly millennial kingdom.

15. Of The Establishment Of Church Fellowship

With this document we demonstrate that our churches, by God's grace and the work of the Holy Spirit, believe, teach, and confess according to Holy Scriptures and the Lutheran Confessions and are united in the faith. Therefore, with gratitude before the Triune God, we jointly propose to our churches that they recognize church fellowship between the churches and congregations and practice it as God's will and as a gift He has given us.